ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ

သမဝါယမနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန

လားရှိုးမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (၂၀၂၃ - ၂၀၂၄)

(Village Development Project)

အိနိုင်းကျေးရွာအုပ်စု၊ အိနိုင်းကျေးရွာ

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

အိနိုင်းကျေးရွာ၊ လားရှိုးမြို့နယ်

(သမဝါယမနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနကကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၂၃ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	
	စကားချီး	၄
	အီနိုင်းကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ၊ လာ:ရှိုးမြို့နယ်	၆
	အီနိုင်းကျေးရွာရာသီခွင်ပြပြကွဒိန်၊ လာ:ရှိုးမြို့နယ်	၇
	အီနိုင်းကျေးရွာနှင့်အဖွဲ့အစည်းများ ဆက်စပ်မှုပြမြေပုံ၊ လာ:ရှိုးမြို့နယ်	၈
	အပိုင်း (က) ကျေးရွာ၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေနှင့်ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ	
၁။	**တည်နေရာနှင့်ပထဝီဝင်အနေအထား**	၉
၂။	**ရာသီဥတုနှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်များ**	၉
၃။	**လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ**	၉
	(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ	၉
	(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ–ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု	၁၀
	(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု	၁၁
၄။	**ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစိမံခန့်ခွဲမှုအခြေအနေ**	၁၁
၅။	**စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ**	၁၂
	(က) သီးနှံစိုက်ပျိုးရေး	၁၂
	(ခ) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း	၁၃
	(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ	၁၄
	(ဃ)ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	၁၄
	(င) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်	၁၄
	(စ) ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု	၁၅
၆။	**အခြေခံအဆောက်အဦနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ**	၁၅
	(က) ကျေးလက်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	၁၅
	(ခ) ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၁၅
	(ဂ) သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး	၁၅
၇။	**ပညာရေး**	၁၅
၈။	**ကျန်းမာရေး၊ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး**	၁၆
၉။	**ဘေးန္တရာယ်များနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး**	၁၇

၁၀။	**ကျား-မရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ**	**၁၇**
၁၁။	**ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး**	**၁၇**
၁၂။	**ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေး**	**၁၇**
၁၃။	**ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့်အဆိုပြုစီမံချက်လုပ်ငန်းများ**	**၁၈**
	အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်	
	စီမံချက်အဆိုပြုလွှာ(၁)	၂၀
	နောက်ဆက်တွဲ (၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဝင်များ စာရင်း	၂၂
	နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ	၂၃
	နောက်ဆက်တွဲ (၃) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ တည်ဆောက်မှု အခြေပြဇယား	၇၁

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းသည် ၂၀၂၃ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၃/၂၀၂၇ခုနှစ်အထိ (၅)နှစ်ကြာအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူထုအများစုပေါင်းပါဝင်ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံကိန်းဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သောနည်းပညာများပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါ သည်။ အရေးကြီးသောအချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများစုနှစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့်နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းအဖြေရှာကြရာတွင် သင်တန်းလုပ်ဆောင်ပေးရုံသာမကနည်းပေးလမ်းပြကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ ဝန်ထမ်းများက စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့်သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမကကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါသည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကို ထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာ သေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွား ရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသောဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ မြို့နယ်အဆင့်တွင်လည်း အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနစသည့် သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနအသီးသီးတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှုအခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင် အဓိကအားဖြင့် ကျေးရွာ၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ၊ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊နှစ်စဉ်ဦးစားပေးစီမံချက်အဆိုပြုလွှာ၊ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာတည်ဆောက်မှုအခြေပြဓာတ်စသည်တို့ကိုအဓိကထားဖော်ပြထားပါသည်။

နိုဝင်ဘာလ၊၂၀၂၃

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
အီနိုင်းကျေးရွာ
လားရှိုးမြို့နယ်

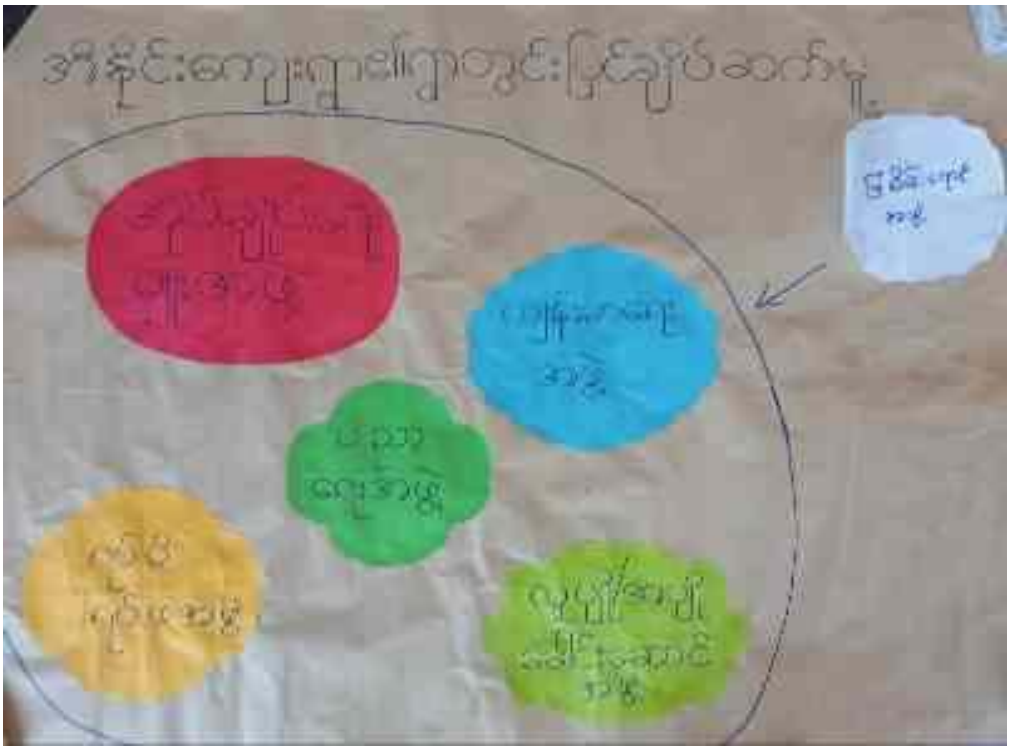
အီနိုင်းကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ၊ လားရှိုးမြို့နယ်

အိနိုင်းကျေးရွာရာသီခွင်ပြပြက္ခဒိန်၊ လားရှိုးမြို့နယ်

အီနိုင်းကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ဆက်စပ်မှုပြပုံ၊ လားရှိုးမြို့နယ်

အပိုင်း (က)
ကျေးရွာ၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေနှင့်
ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ

၁။ တည်နေရာနှင့်ပထဝီဝင်အနေအထား

ကျွန်တော်တို့အီနိုင်းကျေးရွာသည် ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက်ပိုင်း)၊ လားရှိုးခရိုင်၊ လားရှိုးမြို့နယ် ၊ အီနိုင်းကျေးရွာအုပ်စုတွင် တည်ရှိပါသည်။ လားရှိုးမြို့၏ အနောက်ဘက်တွင်တည်ရှိပြီး လားရှိုးမြို့နှင့်(၉)မိုင်ခန့်အကွာတွင် တည်ရှိပါသည်။ အီနိုင်းကျေးရွာသည် တောင်ကုန်းတောင်တန်းများနှင့် ကာရံထားပြီး ကျေးရွာ၏အရှေ့ဘက်တွင် နမ့်ယော်ချောင်းရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏ တောင်ဘက်တွင် လယ်ယာများရှိပြီး တောင်ကုန်းများအား ထင်းခုတ်တောအဖြစ်သာ အသုံးပြုကြပါသည်။

၂။ ရာသီဥတုနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

ကျွန်မတို့ကျေးရွာ၏ ရေမြေရာသီဥတုအနေအထားမှာ တောင်ကုန်းတောင်တန်း/မြေပြန့်များဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားပြီး ရာသီဥတုမှာအပူအအေးမျှတမှုရှိပါသည်။ စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဧရိယာမှာ လယ်မြေ(၄၁)ဧက၊ ယာမြေ/တောင်ယာမြေ(၁၃၄)ဧက၊ စုစုပေါင်း(၁၇၅)ဧကရှိပါသည်။ တောင်ယာများနှင့် လယ်ကွက်များမှာ ရွာကိုဝိုင်းရံလျှက်ရှိပြီး ကျွဲ၊ နွားတိရစ္ဆာန်များအတွက် စားကျက်မြေများလည်း အနည်းငယ်ရှိပါသည်။ ကျွန်မတို့ရွာတွင် သစ်တောများအလွန်ပြုန်းတီးသောကြောင့် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များအလွန်နည်းပါးပါသည်။ သဘာဝအတိုင်းတွေ့ရှိနိုင်မှုမရှိပါ။

သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ ရှားပါးလှပါသည်။ ကျီး၊ တောက်၊ တောကြက် နှင့်အခြားသတ္တဝါငယ်၊ မြေအောင်းသတ္တဝါများ၊ တွားသွားသတ္တဝါများ၊ တိရစ္ဆာန်များကို တွေ့ရှိနိုင် ပါသည်။ ငှက်အမျိုးစိတ်အမျိုးမျိုးကိုလည်း တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ လူဦးရေထူထပ်လာခြင်းနှင့် သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းများကြောင့် သဘာဝတိရိစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များရှားပါးလာကြောင်း ယူဆရပါသည်။

၃။ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ပျမ်းမျှတစ်အိမ်ထောင်လျှင် (၄-၅)ဦးရှိပါသည်။ လူဦးရေမှာ ကျား (၁၆၅) ယောက်၊ မ(၂၁၅)ယောက် စုစုပေါင်း(၃၈၀)ယောက်ရှိပါသည်။ နို့စို့အရွယ်ကလေးကျား (၁)ယောက်၊ မ (၃)ယောက်၊ (၅)နှစ်အောက်ကလေးငယ်မှာ ကျား(၆)ယောက်၊ မ(၂)ယောက်၊ မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်ကျား(၇)ယောက်၊ မ(၁၀)ယောက်၊ အလယ်တန်းကျောင်းသား အရွယ်ကျား(၁၂)ယောက်၊ မ(၁၈)ယောက်၊ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်မှာ ကျား(၁၃၉) ယောက်၊ မ(၁၇၈)ယောက်၊ သက်ကြီးရွယ်ကြီးတွင် ကျား()ယောက်၊ မ (၄)ယောက်ရှိပါသည်။

မွေးကင်းစကလေးများသည် ကျန်းမာသန်စွမ်းကြပါသည်။ ကျွန်မတို့အိနိုင်းကျေးရွာသည် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းနှင့်နီးသဖြင့် ကလေးများအားလုံး ပုံမှန်ကာကွယ်ဆေးထိုးပါသည်။ မိဘအများစုသည် ၃နှစ်မှ၅နှစ်အထိ ကလေးငယ်များကို မူကြိုကျောင်း မရှိသဖြင့် ၎င်းအစ်ကို၊ အစ်မများ၊ ဘိုးဘွားများကထိန်းကျောင်းပေးပြီး မိဘများကဝမ်းစာအတွက် အလုပ်သွားလုပ်ကြပါသည်။ တချို့မိဘများမှာအိမ်တွင်နေပြီး ကလေးထိန်းရင်း အိမ်မှုကိစ္စများကို လုပ်ကြပါသည်။ ကလေးများသည်(၆)နှစ်မှစ၍ မူလတန်းပညာကို စတင်သင်ယူကြပါသည်။ (၁)မိုင်ခန့်သာကွာဝေးသောကြောင့် ကျောင်းသို့ခြေလျင်ဖြင့် သွားကြပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များသည် တောင်ယာ၊ လယ်၊ စက်ချုပ်ခြင်းနှင့် ဈေးရောင်းခြင်းတို့ကိုလုပ်ကိုင်ကြပြီး တစ်ချို့သောသူများသည် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပများသို့ သွားရောက်ကာ အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ-ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်မမျှတမှု

အိနိုင်းကျေးရွာသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကိုသာ အဓိကထားလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် အရမ်းနည်းပါးပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးအပြင် ကျွဲ၊နွား၊ကြက်နှင့်ဝက်တို့ကိုလည်း မွေးမြူကြပါသည်။

ကျွန်တော်တို့အိနိုင်းရွာသည် တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသဖြင့် နွေစားအလုပ်လုပ်ကိုင်သူအနည်းငယ်သာရှိပါသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရာ၌ နွေစားလုပ်အားခမှာ ကျားအများဆုံး(၁၅၀၀၀)ကျပ်မှအနည်းဆုံး(၁၂၀၀၀)ကျပ်ဖြစ်ပြီး မလုပ်အားခအများဆုံး(၁၂၀၀၀)ကျပ်မှ အနည်းဆုံး(၁၀၀၀၀)ကျပ်ထိရရှိပါသည်။ ပန်းရံနှင့် လက်သမားလုပ်အားခများမှာ ကျားလုပ်အားခအများဆုံး (၁၅၀၀၀)ကျပ်မှ အနည်းဆုံး (၁၀၀၀၀)ကျပ်နှင့် မလုပ်အားခအများဆုံး(၁၀၀၀၀)ကျပ်မှ အနည်းဆုံး(၈၀၀၀)ကျပ်ရရှိပါသည်။

ကျွန်တော်တို့အိမ်နိုင်းကျေးရွာတွင် အဓိကအားဖြင့် တောင်ယာလုပ်ငန်းကိုသာ အဓိကလုပ်ကိုင်ကြပြီး မြေဆီလွှာအရည်အသွေးမှာ အတော်အသင့်သာ ကောင်းမွန်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာသည် တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသဖြင့် နေ့စားအလုပ်လုပ်ကိုင်သူမရှိပါ။

ကျွန်မတို့နားတွတ်ကျေးရွာတွင် အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စုမှာ အုတ်ခုံ၊ သွပ်မိုးအိမ်ဖြင့်နေထိုင်ကြပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှာ ပြောင်းကိုအဓိကစိုက်ပျိုးပြီး စပါးကိုတစ်ပိုင်တစ်နိုင်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စုမှာ သွပ်မိုးထရံကာအိမ်များဖြင့်နေထိုင်ကြပါသည်။ မပြေလည်သောအိမ်ထောင်စုများမှာ ဝါးအိမ်ဖြင့်နေကြပြီး တစ်နေ့လုပ်တစ်နေ့စားကြုံရာကျပန်းလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

ကျွန်မတို့ကျေးရွာတွင် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် တောတောင်အတွင်းရှိသစ်ပင်များကိုခုတ်ယူပြီး မီးသွေးများဖုတ်ခြင်းကြောင့် သစ်တောပြုန်းတီးမှုမြင့်ပါသည်။ တောင်ကျရေကြောင့် ရံဖန်ရံခါရေကြီးမှုများရှိတတ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးချိန်တွင် ရာသီဥတုမမှန်ခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်းများဖြစ်ပေါ်ပါက စိုက်ပျိုးရေမလုံလောက်မှုများရှိလာနိုင်ပါသည်။ သစ်ဝါးများကိုခုတ်ယူသုံးစွဲကျသော်လည်း သစ်ပင်များစိုက်ပျိုးခြင်းမရှိပါ။ မိုးရာသီတွင် ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများမရှိခြင်း၊ ခြင်ထောင်ဖြင့်မအိပ်ခြင်းကြောင့် ဒွက်ဖျားရောဂါဖြစ်ပွားမှုအနည်းငယ်ခံစားရလေ့ရှိပါသည်။ သို့သော်ကျန်းမာရေးဌာနမှ ပညာပေးဟောပြောပွဲများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပိုးသတ်ဆေးများဖြန်းပေးခြင်းများကြောင့် ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနည်းပါသည်။ မိုးရာသီတွင် မိုးရွာသွန်းမှုကြောင့် လမ်းများချို့ခွက်ဖြစ်ပြီး လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲပါသည်။ စားဝတ်နေရေးအတွက် အခြားဒေသတို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြသော်လည်း အလုပ်အာမခံချက်မရှိသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် လူငယ်များဆိုင်ကယ်ကို စည်းကမ်းမဲ့စွာမောင်းနှင်ခြင်း၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးများအလွယ်တကူဝယ်ယူသုံးစွဲခြင်းကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများဖြစ်တတ်သည်။ ကျေးရွာရှိလူငယ်များသည် အလုပ်ကိုင်ရှားပါးခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ်

တို့ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စုနှင့် ဆင်းရဲသားတောင်သူတို့သည် သီးနှံစျေးကွက်မရှိခြင်း၊ အလုပ်ကိုင်ရှားပါးခြင်းကြောင့် ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများဖြစ်ပါသည်။

၄။ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအခြေအနေ

ကျွန်မတို့အိမ်နီးကျေးရွာရှိ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖွဲ့သည်ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဘက်ဘက်မှပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးသူဖြစ်ပါသည်။ ဆယ်အိမ်မှူးအဖွဲ့မှာ ကျေးရွာ၏ဒေတာများ စုဆောင်းပေးခြင်း၊ ပညာရေး၊ကျန်းမာရေး၊လူမှုရေးကိစ္စများဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့သည် ဘာသာရေးကိစ္စရပ်များဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ကျန်းမာရေးအဖွဲ့သည် ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်သော ကိစ္စရပ်များအသိပညာပေးခြင်း၊ ကာကွယ်ဆေးများထိုးနှံပေးခြင်းများကို ပြုလုပ်ပေးပါသည်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့နှင့်ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့မှာ ရပ်ရွာတွင်းမီးဘေးနှင့်အခြားဘေးအန္တရာယ်များ မကျရောက်စေရန် ကာကွယ်ပေးပါသည်။

အီနိုင်းကျေးရွာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများမရှိပါ။

၅။ စီးပွားရေးနှင့်အသက်မွေးမှုအခြေအနေ

(က) သီးနှံစိုက်ပျိုးရေး

ကျွန်မတို့ အီနိုင်းကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမြေကပေါင်း(၁၇၅)ကေရှိပြီး မစိုက်ပျိုးပဲထားသော မြေလွတ်မြေလပ်မရှိပါ။ နားတွတ်ကျေးရွာ၏ လယ်မြေမြေဆီလွှာ အရည်အသွေးမှာ အသင့်တင့်သာလျှင် ကောင်းမွန်ပါသည်။ မြေဩဇာနိုင်နိုင်ထည့်နိုင်မှသာလျှင် သီးနှံအထွက်နှုန်းကောင်းမွန်နိုင်ပါသည်။ ယာမြေများလည်း ထိုနည်းဖြင့်ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မတို့အိနိုင်းကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကထားလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ပြောင်းနှင့်စပါးကို အဓိကစီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မိုးရာသီကိုသာမှီခိုး၍ တစ်သီးစား သာစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မြေဆီလွှာအနေအထားမှာ တဖြည်းဖြည်းညံ့ဖျင်းလာသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ သဘာဝမြေဩဇာများထက် ဓာတ်မြေဩဇာများကို နှစ်စဉ်ဝယ်ယူသုံးစွဲနိုင်ပါသည်။ ယခုနှစ်တွင် ငမြှောင်တောင်ပိုးကဲ့သို့သော ဖျက်ပိုးများကျရောက်သဖြင့် တောင်သူများအတွက် အခက်အခဲတွေ့ကြုံရင်ဆိုင်ရပါသည်။ ထို့အပြင် ပေါင်းဓာတ်၊ ဆေးပိုးသတ်ဆေး

များကို ဝယ်ယူသုံးစွဲရသောကြောင့် သွင်းအားစုသုံးငွေကိုပို၍ အသုံးပြုနေရပါသည်။ တိကျခိုင်မာသော စျေးကွက်မရှိခြင်းသည်လည်း တောင်သူများအတွက် အခက်အခဲရှိပါသည်။ ပြောင်းတစ်ဧကစိုက်လျှင် ပြောင်းစေ့(၃၀)အိတ်ထွက်ရှိပါသည်။ လယ်တစ်ဧကစိုက်လျှင် စပါး(၃၀)အိတ်ထွက်ရှိပါသည်။ ပြောင်းနှင့်စပါး စိုက်ပျိုးသည့်ကာလမှာ မေလမှ အောက်တို ဘာလအထိဖြစ်ပြီး အမြတ်ရရှိမှုမှာနည်းပါသည်။ အမြတ်ရရှိနိုင်မှုမှာ သီးနှံစျေးကွက်အလိုက် အတက်အကျပေါ်မူတည်၍ အမြတ်ရရှိကြပါသည်။ အများအားဖြင့်မှာ ထင်သလောက်အမြတ် မရရှိကြပေ။ မြေယာများသည် မြေဆီမကောင်းသော သီးနှံများစိုက်ပျိုးချိန်တွင် မြေဩာ များနှင့်စိုက်ရပါသည်။ သီးနှံစိုက်ပျိုးရာတွင် မြေဆီနည်းသောကြောင့် မြေဩာအများအပြား ထည့်၍ စိုက်ပျိုးရသဖြင့် အရင်းနှီးများ၍အမြတ်နည်းသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ သီးနှံ ထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများမှာ ရာသီဥတုမမှန်ခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်စီး ခြင်း၊ ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကျရောက်မှုရှိခြင်း တို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ချေးငွေမရရှိခြင်းနှင့် စျေးကွက်မရှိခြင်းတို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ထိခိုက်မှုရှိနိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် လယ်ယာမြေအကုန်လုံးကို စိုက်ပျိုးနိုင်သောကြောင့် လယ်ယာမြေ အသုံးချနိုင်မှုအလွန်ကောင်းပါသည်။ ကျွန်မတို့နားတွတ်ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရန်အတွက် ချေးငွေကို မိတ်ဆွေ၊ အိမ်နီးချင်း၊ ဆွေမျိုးများထံတွင် အတိုးနှုန်း (၁၀%) ဖြင့် ချေးယူရရှိနိုင်ပါသည်။ မိတ်ဆွေအသိများထံမှချေးယူပါက ယုံကြည်မှုဖြင့် အပေါင်ပစ္စည်း မယူဘဲချေးယူရရှိပါသည်။ အချို့မှာစိုက်ပျိုးချိန်အကြွေးယူပြီး သီးနှံရိတ်သိမ်း ပြီးသောချိန်တွင် အသီးအနှံသော်လည်းကောင်း၊ ငွေကြေးသော်လည်းကောင်း အကြွေး ပြန်ဆပ်ကြပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးအရင်းအမြစ်သည်လည်း အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် ဓာတ်မြေဩာနှင့် ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများကိုလည်း နီးစပ်ရာပြောင်းဖူးပွဲရုံများထံတွင် ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။ အိမ်နိုင်းကျေးရွာသည် လားရှိုးမြို့နှင့်(၂၀)မိုင်ကွာဝေးပါသည်။ လုပ်သားများသည် တစ်အိမ်နှင့် တစ်အိမ်အလှည့်ကျလုပ်ကိုင်သောကြောင့် တစ်ခါတစ်ရံ အလုပ်များချိန်တွင် လူမလုံလောက်ပါ။ စိုက်ပျိုးရာတွင်နည်းပညာမရှိသောကြောင့် နည်း စနစ်ကျကျစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိပါ။

(ခ) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

အီနိုင်းကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးကို အဓိကထားလုပ်ကိုင်ခြင်းမရှိသောကြောင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာမွေးမြူကြပါသည်။ အိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင် ဝက်ကောင်ရေ(၁၀)ကောင် အများဆုံးမွေးမြူကြပါသည်။ ကျွဲများကို ကျေးရွာနှင့်နီးစပ်သည့် စားကျက်မြေများတွင် လွတ်ကျောင်းကြရပါသည်။ ကြက်များကို မိမိအိမ်ခြံဝန်းအတွင်းတွင် မွေးမြူကြပါသည်။ တိရိစ္ဆာန်များအတွက် ရေကိုအိမ်ရောက်မှသာ တိုက်ကျွေးကြပါသည်။ ကျွဲမွေးမြူရေးအတွက် သီးခြားချေးငွေဝန်ဆောင်မှုမရှိသော်လည်း မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများထံမှ မွေးဖက်ရယူနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာသည် အိမ်တိုင်းနီးပါးအိမ်ခြံဝင်းကျယ်ဝန်းသည့်အတွက် မွေးမြူရေးအတွက် မြေနေရာလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ကျွဲ၊ နွားများနှင့်ကြက်များကို ပွဲစားများသို့လည်းကောင်း၊ ကြက်များကို နမ့်ပေါင်စျေးၭလည်းကောင်း ရောင်းချနိုင်ပါသည်။ မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်ဟူ၍ မွေးမြူကြသည်မဟုတ်ဘဲ ကျွဲများကိုသာ မွေးမြူကြပါသည်။ တိရစ္ဆာန်အစာနှင့်ဆေးဝါးများသည် သီးခြားဝယ်ယူရခြင်းမရှိဘဲစားကျက်မြေနှင့် တိုင်းရင်းဆေးရွက်များကိုသာ အသုံးပြုကြပါသည်။ တိရစ္ဆာန်များရောဂါဖြစ်ပွားခြင်းနှင့် မွေးမြူရေးနည်းပညာများကို ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှတဆင့် တိ/မွေးကုသို့တင်ပြရသဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုများကြန့်ကြာခြင်း၊ အလွယ်တကူမရနိုင်ခြင်းများရှိပါသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်နှင့်မွေးမြူရေးအစာ၊ ဆေးများကို ငွေကုန်ကြေးကျခံ၍ ဝယ်ယူရရှိခြင်းများမရှိကြပါ။ မွေးမြူရေးနည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူရရှိလျှင် ကျွန်မတို့ရွာအတွက် အလွန်အဆင်ပြေပြီး ရွာသူ/ရွာသားများအတွက် အလုပ်အကိုင်ရှားပါးမှုပြဿနာကိုဖြေရှင်းနိုင်ပြီး မိသားစုတစ်ကွဲတစ်ပြားဖြင့် ရပ်ဝေးသို့သွားရောက်၍ စီးပွားရှာစရာမလိုတော့ပါ။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ

စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သော အခြားအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအချို့မှာ မိသားစုများအနေဖြင့် ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ နေ့စား၊ ကျပန်းစျေးရောင်းခြင်းလုပ်ငန်းများကိုလည်း လုပ်ကိုင်လျက်ရှိပါသည်။ ထင်းခုတ်ခြင်း၊ သစ်ဥနှင့်သစ်ဖုရှာဖွေခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် ခြံထွက်သီးနှံများ စျေးသို့သွားရောက်ရောင်းချခြင်း လုပ်ငန်းများမှာ စျေးကွက်မကောင်းသောကြောင့် လုပ်သားများ ၄ွားရမ်းရန်မလိုအပ်ပါ။ ကျွန်မတို့ကျေးရွာသည် မဟာဓါတ်အားလိုင်းရှိသော ကျေးရွာဖြစ်၍

လျှပ်စစ်မီးအသုံးပြုမှုအဆင့်ပြေပါသည်။ ရွာတွင်လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်းများကို တတ်ကျွမ်းသူအနည်းငယ်ရှိပါသည်။

ကျွန်မတို့ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကိုသာ အဓိကလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ဒေသထွက်ကုန်များရောင်းချရန် စျေးကွက်နှင့်အသိအမြင်များမရှိ၍ စျေးကွက်အခြေအနေကို ကောင်းစွာနားမလည်ပါ။ ကျေးရွာတွင် စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံများမရှိ၍ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရန် ရာသီမရွေးလုပ်ငန်းခွင်မရှိဘဲ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာနှင့်နည်းပညာဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများလည်း လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

(ဃ) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု

ကျွန်မတို့အိမ်နိုင်းကျေးရွာတွင် ချေးငွေကို ဝုန်းမေတ္တာအဖွဲ့၊ မိတ်ဆွေ၊ အိမ်နီးချင်း၊ ဆွေမျိုးများထံတွင် ချေးယူရရှိနိုင်ပါသည်။ မိတ်ဆွေအသိများထံမှ ချေးယူပါက ယုံကြည်မှုဖြင့် အပေါင်ပစ္စည်းမယူဘဲ ချေးယူရရှိပါသည်။ အချို့မှာစိုက်ပျိုးချိန် အကြွေးယူပြီး သီးနှံရိတ်သိမ်းပြီးသောချိန်တွင် အသီးအနှံသော်လည်းကောင်း၊ ငွေကြေးသော်လည်းကောင်း အကြွေးပြန်ဆပ်ကြပါသည်။

၆။ အခြေခံအဆောက်အဦးနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

(က) ကျေးလက်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

အိမ်နိုင်းကျေးရွာတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုမှုများပါသည်။ ဆိုင်ကယ်(၉၅)စီး၊ ကား(၁၀)စီး၊ စက်ဘီး(၁၁)စီး၊ နွားလှည်း(၆)စီးနှင့် ထော်လာကျီ(၃)စီး ရှိပါသည်။ လားရှိုးမြို့သို့သွားရာတွင် လိုင်းကားများကို အသုံးပြုကြပါသည်။

ရွာတွင်းလမ်းမှာ ကျောက်ခဲလမ်းဖြစ်ပြီး ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ ပြည်ထောင်စုလမ်းမကြီးအား အသုံးပြုကြပါသည်။ အသုံးပြုမှုများသဖြင့် နွေရာသီတွင် ဖုန်ထူထပ်ခြင်း၊ မိုးရာသီတွင် ချိုင့်ခွက်များ၊ ဗွက်များထခြင်းဖြစ်ပေါ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့နားတွတ်ကျေးရွာတွင် မြစ်များ၊ချောင်းများမရှိသောကြောင့် တံတားများမရှိပါ။ ရွာတွင် မြစ်ကြောင်းနှင့်ပင်လယ်ရေကြောင်းမရှိပါသဖြင့် ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးမရှိပါ

(ခ) ကျေးရွာမီးလင်းရေး

ကျေးရွာတွင်လျှပ်စစ်မီးကိုသာ အသုံးပြုကြပါသည်။

(ဂ) သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

အီနိုင်းကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်များကို ဖုန်း(၂၉၁) လုံး၊ ရေဒီယို(၃)လုံး၊ တီဗွီ(၄၂)လုံး၊ ဂြိုလ်တုစလောင်း(၂၁)ခုတို့မှရရှိနေပြီး ဆက်သွယ်ရေး ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများအထူးတလည်မရှိပေ။ အသိပညာ၊အတတ်အပညာများရရှိရန်အတွက် ရေဒီယို၊ တီဗွီ၊ ဂြိုလ်တု၊ စလောင်းစသည်တို့ကို ဝယ်ယူသုံးစွဲကြပါသည်။

၇။ ပညာရေး

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းအဆင့်စာတတ်မြောက်မှုနှုန်းများနေပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တစ်ချို့အိမ်ထောင်စုများသည် ဂင်ငွေနည်းသောကြောင့် အလယ်တန်းဆက်မတက်နိုင်တော့ဘဲ ကျောင်းထွက်အလုပ်လုပ်ကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် လက်ရှိပညာသင်ကြားနေသော ကျောင်းသား/သူနည်းရခြင်းမှာ မိဘများသည်စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲကြောင့် ပညာရေးကိုဦးစားမပေးနိုင်ကြပါ။ စာသင်ကျောင်းနှင့်ကျေးရွာကွာဝေးခြင်း၊ မိဘများ၏စာပေဗဟုသုတနည်းခြင်းကြောင်ငင်း ကျောင်းတက်ရောက်မှုကျဆင်းရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ လုံလောက်မှုနည်းပြီး အိမ်သာလုံခြုံမှုရှိပါသည်။ ကျောင်းဆရာမဦးရေမှာ အစိုးရခန့်(၅)ဦးသာရှိသည်။ ကျွန်မတို့နားတွတ် ကျေးရွာတွင် စာမတတ်သူဦးရေများပါသည်။ အများစုမှာရှမ်းလူမျိုးများဖြစ်ပြီး ဗမာစကားကို ကောင်းမွန်စွာမတတ်မြောက်ခြင်းကြောင့် ပညာသင်ယူရာတွင်ခက်ခဲသဖြင့် မြန်မာစာမတတ်ကြပါ။ မိဘများမှ အစိုးရကျောင်းမတက်သောကြောင့် သားသမီးများအားစာပြပေးရန် အခက်အခဲများစွာရှိပါသည်။ အများစုမှာပညာရေးဦးစားမပေးခြင်းကြောင့် စာမတတ်သည့်ဦးရေများပြားလာရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ကျေးရွာရှိ ကလေးငယ်များသည် ဘာသာစကားကောင်းမွန်စွာမပြောတတ်ခြင်း၊ မိဘများမှပညာရေးအားပေးအားမြောက်မှုမရှိခြင်းကြောင့် ကျောင်းသား/ကျောင်းသူဦးရေ မရှိသလောက်နည်းပါးပါသည်။ အမိုး၊ နံရံ၊ အခင်းသည် အရည်အသွေးကောင်းမွန်ပြီး ကျောင်းသုံးပရိဘောဂသည် လည်းလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ကျောင်းအိမ်သာသည်လည်း ယင်လုံအိမ်သာဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်း၏ကလေးများကျန်းမာရေးအတွက်ကောင်းမွန်ပါသည်။

ကျွန်မတို့အီနိုင်းကျေးရွာတွင် စားဝတ်နေရေးအနည်းငယ်ချောင်လည်သော မိသားစုများ သာ ကျောင်းထားကြသဖြင့် ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှုနည်းပါးပါသည်။ ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ

ပစ္စည်းများမှာပညာရေးဌာနမှ ထောက်ပံ့ပေးထားသောပစ္စည်းများသာတွေ့ရပါသည်။ မိဘဆရာ အခန်းကဏ္ဍာတွင် တစ်နှစ်လျှင် (၂)ကြိမ်သာတွေ့ဆုံကြပါသည်။

၈။ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

ကျွန်မတို့အိမ်နိုင်းကျေးရွာတွင် အများအားဖြင့် သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါ ၊ ဆီးချိုရောဂါ များသာ အဖြစ်များပါသည်။ ရေတွင်းလှောင်ကန်များတွင် ကျန်းမာရေးဆရာမများမှ ပိုးသတ်ဆေး ခတ်ခြင်းများဆောင်ရွက်ပေးသောကြောင့် ရောဂါပြန့်ပွားမှုနည်းပါသည်။ သွေးတိုး၊ ဆီးချိုရောဂါ များလည်း စစ်ဆေးပေးပါသည်။ ကျွန်မတို့အိမ်နိုင်းကျေးရွာတွင် ကာကွယ်ဆေးများကို (၃)လ တစ်ကြိမ်၊ (၆)လတစ်ကြိမ်ပုံမှန်ထိုးနှံပေးပါသည်။ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ချထားပေးသော ကာကွယ်ဆေးတိုင်း ထိုးနှံပေးပါသည်။ လားရှိုးပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးနှင့် အခြားပုဂ္ဂလိကဆေးရုံ/ ဆေးခန်းများသို့လည်း သွားရောက်ကုသမှုခံယူကြပါသည်။

ကျွန်မတို့ကျေးရွာ၌ ယခင်ကအဝီစိတွင်းမရှိသောကြောင့် စိမ့်စမ်းရေကိုအသုံးပြုကြရပြီး နွေနှင့်ဆောင်းကာလတွင် သောက်သုံးရေကောင်းသော်လည်း မိုးရာသီတွင် မိုးရေများများစွာ စီးဆင်းမှုကြောင့် ရေနောက်ပြီးသောက်သုံးရန်အတွက် များစွာအခက်အခဲရှိခဲ့ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး အတွက် မိုးရေကိုသာ အဓိကအားထားနေရပါသည်။ အကယ်၍ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ချောင်းများမှ ဆည်များ တည်ဆောက်လျှက်မြေရရှိနိုင်လျှင် နွေမိုးဆောင်းစိုက်ပျိုးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဝင်ငွေများ နှင့်အလုပ် အကိုင်အခွင့်အလမ်းမှာလည်း ပိုမိုတိုးတက်လာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ကျေးရွာ တွင် အများအားဖြင့် အိမ်တိုင်းနီးပါးသန့်ရှင်းသော ရေလောင်းယင်လုံအိမ်သာကိုသာ သုံးစွဲကြ ပါသည်။

၉။ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး

အိနိုင်းကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးရေးကိုလုပ်ကိုင်သော ရွာဖြစ်သောကြောင့် စိုက်ပျိုးသည့်အချိန် တွင် အထွက်နှုန်းတိုးရန်အတွက် ဓာတ်မြေဩဇာများကို တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်ပို၍ ထည့်သုံးရပါ သည်။ ထို့ကြောင့်မြေဆီဩဇာသည် အလွန်ပင်ပျက်စီးပါသည်။ ကျွန်မတို့ရွာသည် သစ်တောသစ်ပင် မပြုန်းတီးအောင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းအပင်ငယ်များကို စိုက်ပျိုးခြင်းမရှိပါ။ ရွာတွင်ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါ

ကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှုကို လေ့လာသင်ယူသည့်သူမရှိသလောက်နည်းပါးပါသည်။ သစ်ပင်များခုတ်လှဲမှုများ၍ သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များပြုန်းတီးမှုများသောကြောင့် အပင်မျိုးစိတ်များပျက်သုန်းမှုအန္တရာယ်များ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။ ဖျက်ပိုးများ ၊ ခရုများကျရောက်သည့်အချိန်တွင် နည်းပညာအကူအညီများမရယူဘဲ နီးစပ်ရာအချင်းချင်း(သို့မဟုတ်) မိမိအစီအစဉ်ဖြင့်သာ ပိုးသတ်ဆေးများဖြန်း၍ နှိမ်နှင်းကြပါသည်။ စိမ့်စမ်းရေကို အဓိကသုံးစွဲကြသဖြင့် မိုးရာသီ၌ ရေကြီးမှုနှင့် ရေတိုက်စားမှုများကြောင့် ရေတားတမံများပျက်စီးခြင်း၊ မြေပြိုခြင်းများဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အမှိုက်သရိုက်များကို စည်းကမ်းမဲ့စွာချောင်းမြောင်းထဲတွင် စွန့်ပစ်ကြပါသည်။ အချို့အိမ်များသည် အမှိုက်များကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးကြပါသည်။ အမှိုက်များကိုစနစ်တကျကျင်းတူးပြီး စွန့်ပစ်သည့်အလေ့အထများမရှိပါ။

၁၀။ ကျား၊ မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ကျွန်မတို့ အီနိုင်းကျေးရွာတွင် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍများတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်ခွင့်ရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း ကျေးရွာစီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်မှု၊ ခေါင်းဆောင်မှုအားနည်းကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ အမျိုးသမီးများ၏အခွင့်အရေးမှာ အမျိုးသားများနှင့်နှိုင်းစာလျှင် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအရ အမျိုးသားများကသာအိမ်ထောင်ကိုဦးစီးကြပါသည်။ အမျိုးသမီးအများစုမှာ လုပ်ငန်းခွင်နှင့် အိမ်မှုကိစ္စ၊ သားသမီး၊ မိသားစုအရေးများအတွက်ဖြင့်သာ အချိန်ကုန်မြှုပ်နှံထားသောကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့်အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးအနည်းငယ်သာပါဝင်နိုင်မှုရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်မြို့ပြနှင့် ဗဟုသုတဝေးကွာနည်းပါးလှပါသည်။ အမျိုးသမီးအများစုမှာ အုပ်ချုပ်ရေးအပိုင်းတွင် စိတ်ဝင်စားမှုအလွန်နည်းပါးလှပါသည်။ သာရေး/နာရေး၊ ချက်ပြုတ်ရေးကိစ္စများတွင် အမျိုးသားများထက်ပို၍ စွမ်းဆောင်နိုင်ပါသည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သောအိမ်ထောင်စုမှာနည်းပါးပါသည်။

၁၁။ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

လူငယ်များသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း၊ လူမှုရေး ၊ ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ အားကစားနှင့်ကာယလေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန်နေရာနှင့် အထောက်အကူပစ္စည်းများမရှိပါ။ မိမိတို့၏ရိုးရာစာပေများကို နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်တွင် သင်ကြားပေးလျှက်ရှိပါသည်။ ရိုးရာဓလေ့များထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်မှုများလည်းရှိပါသည်။ သင်ယူလေ့လာနိုင်ရန် စိတ်ဝင်စားစရာများနေရာ၊ စာကြည့်တိုက်များရှိပါသည်။

၁၂။ ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး

ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကို အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲ လျှက်ရှိပါသည်။ ကြိုတင်ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးထားသော အဖွဲ့အစည်းများမရှိပါ။ စက်ဘီးခိုးမှု၊ အစားခြောက်ခိုးမှုစသည့်ဖြစ်စဉ်များ အနည်းငယ်ရှိပါသည်။ မူးယစ်ဆေးဝါးများအလွယ်တကူ ဝယ်ယူသုံးစွဲနိုင်သောကြောင့် မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုအနည်းငယ်ရှိပါသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့်အမျိုးသမီး များအား အကြမ်းဖက်မှုများမရှိပါ။

အပိုင်း (ခ)

စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

၁၃။ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့်အဆိုပြုစီမံချက်လုပ်ငန်းများ

စဉ်	စီမံချက် (Project)	ဦးစားပေးအဆင့်	၂၀၂၂	၂၀၂၃	၂၀၂၄	၂၀၂၅	၂၀၂၆
၁	ကွန်ကရစ်လမ်းခင်းခြင်းလုပ်ငန်း	၁	Â	Â			
၂	ရေပိုက်လဲလှယ်ခြင်းလုပ်ငန်း	၂		Â	Â		
၃	ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးသင်တန်းဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်လိုခြင်း	၃		Â	Â	Â	
၄	အပ်ချုပ်စက်သင်တန်းဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်လိုခြင်း	၄	Â	Â	Â		
၅	မတည်လည်ပတ်ရန်ပုံငွေရရှိလိုခြင်း	၅	Â	Â	Â	Â	Â

အပိုင်း (ခ)

စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

စီမံချက်အဆိုပြုလွှာ (သို့) စီမံချက်အကြောင်းအရာ (၁) အီနိုင်းကျေးရွာ

ကျေးရွာ - အီနိုင်းကျေးရွာ **ကျေးရွာအုပ်စု** - အီနိုင်းကျေးရွာအုပ်စု **မြို့နယ်** - လားရှိုးမြို့နယ် **တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ်** - ရှမ်းပြည်နယ်(မြောက်ပိုင်း)	
စီမံချက်အမည်- ကွန်ကရစ်ခင်းခြင်းလုပ်ငန်း	
စီမံချက်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ကြောင်းရှင်းလင်းဖော်ပြချက် (သို့) လက်ရှိအခြေအနေ • ကျေးရွာလမ်းတွင်ဗွက်များ၊ချို့င့်များဖြစ်နေသောကြောင့်ရွာသူ/သားများ၊ကျောင်းသူ/သားကျောင်းသွားကျောင်းပြန်ရာတွင်၄င်း၊သွားလာရာတွင်အခက်အခဲများရှိပါသည်။ • စီးပွားရေးအတွက်ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားရာတွင်အခက်အခဲများဖြစ်စေပါသည်။	
စီမံချက်ရည်ရွယ်ချက် (လက်ရှိအခြေအနေအားပိုကောင်းအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့်ဆန္ဒဖော်ပြရန်) • မိုးတွင်းကာလမိုးကြီးသည့်အခါများတွင်ဗွက်များ၊ချို့င့်များမရှိစေရန်၊ • ကျောင်းသားကျောင်းသူများပညာသင်ယူမှုတွင်သွားလာရအဆင်ပြေစေရန်၊	
မျှော်မှန်းအကျိုးရလဒ် **(လက်ငင်းရည်ရွယ်ချက်ရောက်ရှိပြီးနောက်ထပ်ဆင့်ရရှိလာမည့်အကျိုးကျေးဇူးများ)** • လမ်းကောင်းမွန်မှုကြောင့်လူနေမှုအဆင့်အတန်းမြင့်မားတိုးတက်လာမည်။ • ကျောင်းသား/ကျောင်းသူများပညာသင်ယူမှုအဆင့်အတန်းမြင့်မားတိုးတက်လာမည်။ • လမ်းကောင်းမွန်မှုကြောင့်စီးပွားရေးရောင်းဝယ်မှုပိုမိုအဆင်ပြေလာမည်။ • ကျေးရွာလည်းယခင်ကထက်ပိုမိုတိုးတက်လာပါမည်။	
စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်ဖော်ပြခြင်း (ဘာလုပ်မည်၊ဘယ်လောက်ပမာဏလုပ်ရမည်) • ကျေးရွာလမ်းကွန်ကရစ်ခင်းခြင်းလုပ်ငန်း(၅၀၀'× ၁၂'× ၆") **စီမံချက်ကုန်ကျစရိတ်ထည့်ဝင်မှု**	
ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ် (ကျပ်)	**ထည့်ဝင်မည့်အစီအစဉ်**

• ၁၀၀၀၀၀၀(ငွေသား) • ၈၂၀၀၀၀(ငွေသား) • ××××××××(ပစ္စည်း/လုပ်အား)	• ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန • ကျေးရွာ • ကျေးရွာ

အကျိုးခံစားသူဦးရေ	လူဦးရေ			ဆင်းရဲချမ်းသာမှုအဆင့်အတန်း (အိမ်ခြေ)				
	ကျား	မ	ပေါင်း	၁	၂	၃	၄	ပေါင်း
ကျေးရွာအဆင့်	၁၆၅	၂၁၅	၃၈၀		၂၇	၅၁	၂၂	၁၀၀
အကျိုးခံစားမည့်သူဦးရေ	၁၆၅	၂၁၅	၃၈၀		၂၇	၅၁	၂၂	၁၀၀
မှတ်ချက်။ ချောင်လည်အဆင့်– ၁၊ အလယ်အလတ်အဆင့်– ၂၊ ဆင်းရဲ– ၃၊ အလွန်ဆင်းရဲ– ၄								

စီမံချက်အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ

(၁) တာဝန်ယူအကောင်အထည်ဖော်မည့် အဖွဲ့အစည်း (များ) • အီနိုင်းကျေးရွာ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
(၂) စီမံချက်စတင်မည့် အချိန် ခန့်မှန်း - ၁.၁၀.၂၀၂၃
(၃) စီမံချက်ပြီးစီးမည့်အချိန် - ၃၁.၁၀.၂၀၂၃
(၄) ကျေးရွာထည့်ဝင်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ် - • ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီမှ ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးခေါ်ယူပြီး လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို ပွင့်လင်းစွာတိုင်ပင်ဆွေးနွေးပါမည်။ • လမ်းခင်းရာတွင် ကျေးရွာမှ လုပ်အားထည့်ဝင်ပါမည်။ • လိုအပ်ပါက ပစ္စည်းထည့်ဝင်ပါမည်။

(၅) လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေး၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးတို့အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်များ

- လုပ်ငန်းများကောင်းမွန်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအဆင့်အလိုက် ကျေးရွာလူထုအား အစည်းအဝေးခေါ်ယူပြီး ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပါမည်။
- လုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်ပြီးပါကလည်း လုပ်ငန်းပြီးဆုံးမှု အလွဲအပြောင်း လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် ဖွင့်လှစ်ပွဲလုပ်ဆောင်ပါမည်။
- လမ်းပြုပြင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ရေရှည်တည်တံ့စေရေးအတွက် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနှင့် ညွှန်ကြားချက်များထားရှိပါမည်။
- လမ်းပြုပြင်မှုအားမပျက်စီးအောင်ကျေးရွာသူ/ကျေးရွာသားများအားလုံးထိန်းသိမ်းသွားပါမည်။
- လမ်းအခြေအနေအား ရေရှည်ကောင်းမွန်ခိုင်ခံ့စေရေးအတွက် လိုအပ်သော ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုလုပ်ငန်းများကို အစီအစဉ်ရေးဆွဲပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီမှ ဦးဆောင်၍ လုပ်ဆောင်သွားပါမည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းကော်မတီဝင်များစာရင်း

အီနိုင်းကျေးရွာအုပ်စု၊ အီနိုင်းကျေးရွာ

စဉ်	အမည်	အဘအမည်	မှတ်ပုံတင်အမှတ်	အသက်	တာဝန်	ဖုန်းနံပါတ်
၁	ဦးစိုင်းအောင်ဖေ	ဦးဆန်ထွန်း	၁၃/လရန(နိုင်)၀၉၆၁၄၈	၅၈	ဥက္ကဋ္ဌ	၀၉-၄၅၇၈၁၉၁၇
၂	ဦးစိုင်းထွန်းကျော်	ဦးအိုက်ရီ	၁၃/လရန(နိုင်)၁၁၉၃၃၀	၄၃	အဖွဲ့ဝင်	၀၉-၆၉၈၆၈၂၅၀၅
၃	ဒေါ်နန်းသိန်းရင်	ဦးစိုင်းအိုက်ဖေ	၁၃/လရန(နိုင်)၁၀၉၇၁၂	၃၂	စာရင်းကိုင်	၀၉-၂၅၆၀၁၉၁၆၆
၄	ဒေါ်နန်းဆိုင်ဟိန်း	ဦးဝိမာလ	၁၃/လရန(နိုင်)၁၁၉၃၁၅	၆၅	ဘဏ္ဍာရေးမှူး	၀၉-၄၀၂၈၉၅၇၁၇
၅	ဒေါ်မော်လီဝင်း	ဦးထွန်းအေး	၁၃/လရန(နိုင်)၀၃၅၀၀၃	၄၅	သော့ကိုင်	၀၉-၄၄၂၅၈၄၆၆၀
၆	ဒေါ်နန်းရွှေရင်	ဦးမြစိန်	၁၃/လရန(နိုင်)၁၄၂၇၉၂	၂၆	သော့ကိုင်	၀၉-၈၈၉၇၃၂၃၁၇
၇	ဦးအိုက်ထွန်း	ဦးဆန်လူ	၁၃/လရန(နိုင်)၀၄၄၂၁၆	၅၆	အတွင်းရေးမှူး	၀၉-၄၄၂၄၀၅၇၃၀

ဝယ်ယူရေးကော်မတီဝင်များစာရင်း

စဉ်	အမည်	အဘအမည်	မှတ်ပုံတင်အမှတ်	အသက်	တာဝန်	ဖုန်းနံပါတ်
၁	ဦးစိုင်းအောင်ဖေ	ဦးဆန်ထွန်း	၁၃/လရန(နိုင်)၀၉၆၁၄၈	၅၈	ဥက္ကဋ္ဌ	၀၉-၄၅၇၈၁၉၁၇
၂	ဒေါ်နန်းသိန်းရင်	ဦးစိုင်းအိုက်ဖေ	၁၃/လရန(နိုင်)၁၀၉၇၁၂	၃၂	စာရင်းကိုင်	၀၉-၂၅၆၀၁၉၁၆၆
၃	ဒေါ်နန်းဆိုင်ဟိန်း	ဦးဝိမာလ	၁၃/လရန(နိုင်)၁၁၉၃၁၅	၆၅	ဘဏ္ဍာရေးမှူး	၀၉-၄၀၂၈၉၅၇၁၇

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုဇယားများ

(ခ) ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား (ခ) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း	မသန်စွမ်းသူ အရေအတွက်	
					ကျား	မ
၁ နှစ် အောက်	နို့စို့အရွယ်	၁	၃	၄		
၁ နှစ်မှ ၄ နှစ်	၅ နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၆	၂	၈		
၅ နှစ်မှ ၉ နှစ်	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၇	၁၀	၁၇		
၁၀ နှစ်မှ ၁၄ နှစ်	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်	၁၂	၁၈	၃၀		
၁၅ နှစ်မှ ၆၄ နှစ်	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၁၃၉	၁၇၈	၃၁၇		
၆၅ နှစ် နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး		၄	၄		
စုစုပေါင်း		**၁၆၅**	**၂၁၅**	**၃၈၀**		
စုစုပေါင်းအိမ်ထောင်စု						**၁၀၀**

ရင်းမြစ် ... (ခ) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

မှတ်ချက်။ ။ အသက်အုပ်စု၁နှစ်အောက်ဆိုသည်မှာ မွေးကင်းစမှအသက် (၁) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊ ၁နှစ်မှ ၄နှစ်ဆိုသည်မှာ အသက် (၁) နှစ်ပြည့်အရွယ်မှ (၅) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊ ၅နှစ်မှ၉နှစ်ဆိုသည်မှာအသက် (၅) နှစ်ပြည့်သည်မှအသက် (၁၀)နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊ ၁၀နှစ်မှ၁၄နှစ်ဆိုသည်မှာအသက် (၁၀) နှစ်ပြည့်သည်မှအသက် (၁၅) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊ ၁၅နှစ်မှ၆၄နှစ်ဆိုသည်မှာ အသက်(၁၅)နှစ်ပြည့်သည်မှ အသက် (၆၅) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊ အသက်၆၅နှစ်နှင့် အထက်ဆိုသည်မှာ အသက်(၆၅)နှစ်ပြည့်အရွယ်နှင့် ၎င်းထက်အသက်ကြီးသည့် အရွယ်များကိုဆိုလိုသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ပျမ်းမျှတစ်အိမ်ထောင်လျှင် (၄-၅)ဦးရှိပါသည်။ လူဦးရေမှာ ကျား(၁၆၅)ယောက်၊ မ (၂၁၅) ယောက် စုစုပေါင်း(၃၈၀)ယောက်ရှိပါသည်။ နို့စို့အရွယ်ကလေး ကျား(၁)ယောက်၊ မ (၃)ယောက်၊ (၅)နှစ်အောက် ကလေးငယ်မှာ ကျား(၆)ယောက်၊ မ(၂)ယောက်၊ မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ် ကျား(၇) ယောက်၊ မ(၁၀)ယောက်၊ အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ် ကျား(၁၂)ယောက်၊ မ(၁၈)ယောက်၊ အလုပ်

လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်မှာကျား(၁၃၉) ယောက်၊ မ(၁၇၈) ယောက်၊ သက်ကြီးရွယ်ကြီးတွင် ကျား()ယောက်၊ မ (၄)ယောက်ရှိပါသည်။

(ခ) အလုပ်လုပ်နိုင်သူအင်အား

(ခ-၁) လုပ်သားအင်အားနှင့်ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့်ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်					အဓိက ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းမဟုတ် သောအခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကို သေချာစွာဖတ်ပြီး မှန်ရာတစ်ခုကို သာရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင်လုပ်အား	အမျိုးသမီး ဦးဆောင် သည့်အိမ်ထောင်စု	ဦးရေ			
					ကျား	မ		
စိုက်ပျိုးစီးပွား လုပ်ငန်းများ								
၁	**လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၇၆	၁၉၃	၂၃	၉၄	၉၉		မြင့် ☐ လတ်☑ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၁	၂	၁	၁	၁		မြင့် ☐ လတ်☑ နိမ့် ☐
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၃	**ငါးလုပ်ငန်း (ရေချို/ရေငန်ငါး/ပုစွန် စသော ရေသတ္တဝါများ ဖမ်းခြင်း၊ မွေးမြူခြင်း)**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၄	**သစ်တောလုပ်ငန်း**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်					အဓိက ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းမဟုတ် သောအခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကို သေချာစွာဖတ်ပြီး မှန်ရာတစ်ခုကို သာရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင်လုပ်အား	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စု	ဦးရေ			
					ကျား	မ		
စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ								
၅	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၆	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၁			၁	၁		မြင့် ☐ လတ်☑ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၇	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၈	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၉	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာနှင့် တာရှည်ခံအိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၁၀	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆိပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၁၁	လက်လီ- လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး							

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်					အဓိက ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းမဟုတ် သောအခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကို သေချာစွာဖတ်ပြီး မှန်ရာတစ်ခုကို သာရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင်လုပ်အား	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စု	ဦးရေ			
					ကျား	မ		
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၁၉	၃၉		၁၃	၂၆		မြင့် ☐ လတ်☑ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐နိမ့် ☐
၁၂	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၁၃	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၁၄	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၁၅	**အိမ်ခြံမြေ၊ ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၁၆	**ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ကာကွယ်ရေးနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၁၇	**ပညာရေး**							
	ကိုယ်ပိုင်							မြင့် ☐ လတ်☐

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်					အဓိက ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းမဟုတ် သောအခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကို သေချာစွာဖတ်ပြီး မှန်ရာတစ်ခုကို သာရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင်လုပ်အား	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စု	ဦးရေ			
					ကျား	မ		
	လုပ်ငန်း							နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၁၈	**ကျန်းမာရေး**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၁၉	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
၂၀	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							☒
	အလုပ်သမား / ကျပန်း / ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၃	၅		၂	၃		
၂၁	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ကုမ္ပဏီများတွင်လုပ်ကိုင်သူများ**							
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း							မြင့် ☐ လတ်☐ နိမ့် ☐
	စုစုပေါင်း	၁၀၀	၂၄၁	၂၃	၁၁၁	၁၃၀		☒

ရင်းမြစ် ... (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊** (၂) **ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။**

မှတ်ချက်။ ။**"အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအဖြစ်လုပ်ကိုင်သူများ"**အရေအတွက်တွင်**"မိသားစုဝင်လုပ်အား"ထပ်မံထည့်သွင်း** ကောက်ယူခြင်း မပြုရပါ။ **"ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊လတ်၊မြင့်)"** ဆိုသည်မှာဖော်ပြပါလုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းလုပ်လိုသူ (သို့မဟုတ်) အလုပ်သမား/ ဝန်ထမ်းအဖြစ်လုပ်ကိုင်လိုသူများအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရရှိနိုင်မှုအခြေအနေကိုဆိုလိုပါသည်။ ဥပမာ -**"စိုက်ပျိုးရေး"** ကဏ္ဍ၏ **"ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း"**တွင်ရပ်တည်နိုင်မှု **"မြင့်"** ဆိုပါက

အဆိုပါလုပ်ငန်းတွင် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း တစ်ခုလုပ်ကိုင်ရန်အခွင့်အလမ်းများနေသည်ဟုဆိုလိုပါသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အီနိုင်းကျေးရွာသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကိုသာ အဓိကထားလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အဓိက ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် အရမ်းနည်းပါးပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးအပြင် ကျွဲ၊နွား၊ကြက်နှင့်ဝက်တို့ကိုလည်း မွေးမြူကြပါသည်။

(ခ-၂) လုပ်ငန်းနှင့်ကျား၊မအလိုက်အနည်းဆုံးနှင့်အများဆုံးလုပ်အားခန့်မှန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့်ကျား၊မအလိုက်အနည်းဆုံးနှင့်အများဆုံးလုပ်အားခန့်မှန်းထား

စဉ်	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)	
			ကျား	မ	ကျား	မ
၁	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး	နေ့စား	၁၅၀၀၀	၁၂၀၀၀	၁၂၀၀၀	၁၀၀၀၀
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား				
၃	ငါးလုပ်ငန်း (ရေချို/ရေငန်ငါးဖမ်းခြင်း၊မွေးမြူခြင်း)	နေ့စား				
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား				
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား				
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၁၅၀၀၀	၁၀၀၀၀	၁၀၀၀၀	၈၀၀၀
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်း များပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား				
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား				
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်း ပေးသူ စသည်)	နေ့စား				
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း	နေ့စား				

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု၊လယ်သမားအုပ်စု။

မှတ်ချက် (၁) လခစားအလုပ်သမားများ၏တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ÷၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့်ရသောအလုပ်သမားများ၏တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ×၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်တော်တို့အီနိုင်းရွာသည် တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသဖြင့် နေ့စားအလုပ်လုပ်ကိုင်သူအနည်းငယ်သာရှိပါသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရာ၌ နေ့စားလုပ်အားခမှာ ကျားအများဆုံး(၁၅၀၀၀)ကျပ်မှ အနည်းဆုံး(၁၂၀၀၀)ကျပ်ဖြစ်ပြီး မလုပ်အားခအများဆုံး(၁၂၀၀၀)ကျပ်မှ အနည်းဆုံး(၁၀၀၀၀)ကျပ်ထိရရှိပါသည်။ ပန်းရံနှင့်လက်သမားလုပ်အားခများမှာ ကျားလုပ်အားခအများဆုံး(၁၅၀၀၀)ကျပ်မှ အနည်းဆုံး(၁၀၀၀၀)ကျပ်နှင့် မလုပ်အားခအများဆုံး(၁၀၀၀၀)ကျပ်မှ အနည်းဆုံး(၈၀၀၀)ကျပ်ရရှိပါသည်။

(ဂ-၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာအရည်အသွေး(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
လယ်မြေ	၄၁	ကောင်း ☐ သင့်☑ ညံ့ ☐
ယာမြေ / တောင်ယာမြေ	၁၃၁	ကောင်း ☐ သင့်☑ ညံ့ ☐
ဥယျာဉ်ခြံမြေ		ကောင်း ☐ သင့်☐ ညံ့ ☐
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ		ကောင်း ☐ သင့်☐ ညံ့ ☐
ခနိတောမြေ		ကောင်း ☐ သင့်☐ ညံ့ ☐
စားကျက်မြေ		ကောင်း ☐ သင့်☐ ညံ့ ☐
မြေလွတ်မြေလပ်		ကောင်း ☐ သင့်☐ ညံ့ ☐
စုစုပေါင်း	၁၇၂	☒

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊ (၃) လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့်စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန၊ (၄) ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

မှတ်ချက်။ ။ မြေလွတ်မြေလပ်ဆိုသည်မှာ ယခင်ကသီးစားခံယူလုပ်ကိုင်လာခဲ့ပြီး အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် စွန့်လွတ်ထားသည့် သီးစားခံယူလုပ်ကိုင်သူမရှိသောစိုက်ပျိုးရေး (သို့) မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်နိုင်သည့်မြေနှင့် နိုင်ငံတော်က သီးသန့်လျာထားသတ်မှတ်သည့် မြေများကိုဆိုသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်တော်တို့အီနိုင်းကျေးရွာတွင် အဓိကအားဖြင့် တောင်ယာလုပ်ငန်းကိုသာ အဓိကလုပ်ကိုင်ကြပြီး မြေဆီလွှာအရည်အသွေးမှာ အတော်အသင့်သာ ကောင်းမွန်ပါသည်။

(ဂ-၂) **ဓာတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ**

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ကျေးရွာနှင့်အနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင်သဘာဝအတိုင်းတွေ့ရှိနိုင်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	အသုံးချနိုင်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	လွန်ခဲ့သော(၁၀)နှစ်က အခြေအနေ(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
သတ္တုနှင့်အခြားတွင်းထွက်သယံဇာတများ (ဓာတ်ငွေ့၊ရေနံ၊ကျောက်မျက်စသည်။)	များ ☐ သင့်☐ နည်း ☐ မရှိ ☑	လွယ် ☐ ခက်☐ အသုံးမပြုနိုင်ပါ ☐	လျော့ ☐ တိုး ☐ အပြောင်းအလဲမရှိ ☐
ကျောက်၊သဲ၊ကျောက်စရစ်စသည်များ	များ ☐ သင့်☐ နည်း ☐မရှိ ☑	လွယ် ☐ ခက်☐အသုံးမပြုနိုင်ပါ ☐	လျော့ ☐ တိုး ☐အပြောင်းအလဲမရှိ ☐
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	များ ☐ သင့်☐ နည်း ☑ မရှိ ☐	လွယ် ☐ ခက်☐ အသုံးမပြုနိုင်ပါ ☑	လျော့ ☑ တိုး ☐ အပြောင်းအလဲမရှိ ☐
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	များ ☐ သင့်☐ နည်း ☑ မရှိ ☐	☒	လျော့ ☑ တိုး ☐ အပြောင်းအလဲမရှိ ☐

အမျိုးအစား	ကျေးရွာနှင့်အနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင်သဘာဝအတိုင်းတွေ့ရှိနိုင်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	အသုံးချနိုင်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	လွန်ခဲ့သော(၁၀)နှစ်က အခြေအနေ(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
ရေ - မြေပေါ်ရေ (အင်းအိုင်၊ကန်၊ချောင်း၊မြစ်၊စိမ့်စမ်း)	များ ☐ သင့် ☐ နည်း ☐ မရှိ ☑	လွယ် ☐ ခက် ☐ အသုံးမပြုနိုင်ပါ ☐	လျော့ ☐ တိုး ☐ အပြောင်းအလဲမရှိ ☐
ရေ - မြေအောက်ရေ (တွင်းတိမ်၊တွင်းနက်၊ လက်တူးတွင်း)	များ ☐ သင့် ☐ နည်း ☐ မရှိ ☑	လွယ် ☐ ခက် ☐ အသုံးမပြုနိုင်ပါ ☐	လျော့ ☐ တိုး ☐ အပြောင်းအလဲမရှိ ☐
သစ်တော - အပူပိုင်းသစ်တော	များ ☐ သင့် ☐ နည်း ☐ မရှိ ☑	လွယ် ☐ ခက် ☐ အသုံးမပြုနိုင်ပါ ☐	လျော့ ☐ တိုး ☐ အပြောင်းအလဲမရှိ ☐
သစ်တော - ဒီရေတောများ	များ ☐ သင့် ☐ နည်း ☐ မရှိ ☑	လွယ် ☐ ခက် ☐ အသုံးမပြုနိုင်ပါ ☐	လျော့ ☐ တိုး ☐ အပြောင်းအလဲမရှိ ☐

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊သစ်တောဦးစီးဌာန၊အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ သတ္တုနှင့်အခြားတွင်းထွက်သယံဇာတများမရှိပါ။ ရွာ၏အနီးနားပတ်ဝန်းကျင်တွင် ကျောက်၊ သဲ အနည်းငယ်သာတွေ့ရှိပြီး သဘာဝအပင်နှင့် တိရိစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ အနည်းငယ်သာရှိသည်။

(ဃ) ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု	မပြေလည်သော အိမ်ထောင်စု	အလွန်မပြေလည်သော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	များ	အသင့်အတင့်	နည်း	အလွန်နည်း (သို့) မရှိ
အိမ်အခြေအနေ	အလွန်ကောင်း	အသင့်အတင့် ကောင်း	ညံ့	အလွန်ညံ့
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဆိုင်သောပိုင်ဆိုင်မှု	များ	အသင့်အတင့်	နည်း	မရှိ
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	စီးပွား (ဝင်ငွေ) အလွန်ကောင်း	စီးပွား (ဝင်ငွေ) အသင့်အတင့်	စီးပွား (ဝင်ငွေ) နည်း	စီးပွား (ဝင်ငွေ) အလွန်နည်း
အိမ်ထောင်စု		၂၇	၅၁	၂၂

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်တော်တို့အနီးနီးကျေးရွာသည် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုများပါသည်။ အလယ်အလတ်ရှိသော အိမ်ထောင်စုများပြီး မပြေလည်သောအိမ်ထောင်စုအနည်းငယ်သာရှိပါသည်။ အဓိကစီးပွားရေးမှာ စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပါသည်။

(င) ထိခိုက်လွယ်မှု

(c-၁) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲတစ်နေ့လျှင်အနည်းဆုံးနှစ်နပ်စားနိုင်သည့်အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏၃၀ရာခိုင်နှုန်းစီ)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ(ဖြေရှင်းနည်းတစ်ခုစီအလိုက်အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်များကိုဖော်ပြရန်)
၃လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံမှု			အခြားအစာပြောင်းလဲစား = _____ အစာလျှော့စား = _____ အထောက်အပံ့ယူ = _____ ချေးယူ = _____ လုပ်အားခကြိုယူ = _____
၃လနှင့်ဖြလကြား ဝမ်းစာဖူလုံမှု			အခြားအစာပြောင်းလဲစား = _____ အစာလျှော့စား = _____ အထောက်အပံ့ယူ = _____ ချေးယူ = _____ လုပ်အားခကြိုယူ = _____
ဖြလမှ၁၂လအထိ ဝမ်းစာဖူလုံမှု			အခြားအစာပြောင်းလဲစား = _____ အစာလျှော့စား = _____ အထောက်အပံ့ယူ = _____ ချေးယူ = _____ လုပ်အားခကြိုယူ = _____

ရင်းမြစ်..ဥစ္စာဓနအဆင့် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏၃၀ရာခိုင်နှုန်းစီအားစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။

(c-၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သောအုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သောအုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသောသက်ကြီးရွယ်အိုဖြင့်နှစ်နှင့်အထက်			
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသောမသန်စွမ်းသည့်ပုဂ္ဂိုလ်			
	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့်အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု			

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့်မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု			
အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက်နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့်ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စု			

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၄-၃) ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုအခြေအနေနှင့်ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးအစီအမံများ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)			စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (ထိခိုက်မှုလျော့နည်းရေးနှင့်လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေမည့်အစီအမံများ)		
	သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ	နိမ့်	လတ်	မြင့်	နိမ့်	လတ်	မြင့်
၁	မြစ်ရေကြီးမှု	Â			Â		
၂	လျှပ်တပြတ်ရေကြီးခြင်း	Â			Â		
၃	မုန်တိုင်းဒီရေ	Â			Â		
၄	ဆူနာမီ	Â			Â		
၅	တိုင်ဖုန်းမုန်တိုင်း	Â			Â		
၆	လေဆင်နာမောင်း	Â			Â		
၇	ငလျင်	Â			Â		
၈	အပူလှိုင်း	Â			Â		
၉	စိုက်ပျိုးမြေများတွင်ရေငံဝင်ရောက်မှု	Â			Â		
၁၀	အအေးလှိုင်း	Â			Â		
၁၁	မိုးသီးကြွေကျမှု	Â			Â		
၁၂	မိုးခေါင်ခြင်း	Â			Â		
၁၃	တောမီးလောင်ခြင်း	Â			Â		
၁၄	မြစ်ကမ်းပါးပြိုခြင်း	Â			Â		
၁၅	ကမ်းရိုးတန်းတိုက်စားမှု	Â			Â		
၁၆	မြေပြိုခြင်း	Â			Â		
	လူကြောင့်ဖြစ်တဲ့ဘေးအန္တရာယ်များ	နိမ့်	လတ်	မြင့်	နိမ့်	လတ်	မြင့်

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)			စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (ထိခိုက်မှုလျော့နည်းရေးနှင့်လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေမည့်အစီအမံများ)		
၁၇	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု	Â			Â		
၁၈	သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှု (မြေ၊ရေ)	Â			Â		
၁၉	မြေပြိုခြင်း၊မြေဆီလွှာပျက်စီးခြင်း	Â			Â		
၂၀	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	Â			Â		
၂၁	ငှက်ဖျားရောဂါ	Â			Â		
၂၂	တီဘီရောဂါ	Â			Â		
၂၃	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	Â			Â		
၂၄	ကပ်ရောဂါ	Â			Â		
၂၅	ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ	Â			Â		
၂၆	တိရစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု	Â			Â		
၂၇	လူကုန်ကူးခြင်း	Â			Â		
၂၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲခြင်းစသည်		Â			Â	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု၊လူငယ်အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုဆိုရာ၌ ကျေးရွာတွင်စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊မိုးခေါင်ခြင်း စသည့် အခြေအနေများဖြစ်ပေါ်ခြင်းရှိပါက ယင်းဖြစ်စဉ်များအတွက် ကျေးရွာသူရွာသားများ ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ရှိနိုင်ပါသလား။ ထိခိုက်မှုရှိပါက ကျေးရွာ၏မည်သို့သော အိမ်ထောင်စုများနှင့် အိမ်ထောင်စုမည်မျှ ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံစားကြရပါသလဲ။ (ဥပမာ-အိမ်ထောင်စု၁၀၀တွင် ၂၅အိမ်ထောင်စုအောက် – နိမ့်အိမ်ထောင်စု၁၀၀ တွင် ၂၅ မှ ၅၀အိမ်ထောင်စု – လတ်၊ အိမ်ထောင်စု၁၀၀တွင်၅၀အိမ်ထောင်စုအထက် – မြင့်)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်း စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု အနည်းငယ်သာလျှင်ရှိပါသည်။ ဆန်အတွက်မပူရဘဲ အခြားအပြင်မှဝယ်ယူရသော စားသောက်ကုန်ပစ္စည်းများသာလျှင် ငွေရေးကြေးရေးအခက်အခဲရှိနိုင်ပါသည်။

(c-၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)			စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (ထိခိုက်မှုလျော့နည်းရေးနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေမည့် အစီအမံများ)		
	သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ	နိမ့်	လတ်	မြင့်	နိမ့်	လတ်	မြင့်
၁	လူငယ်			Â	Â		
၂	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု		Â			Â	
၃	ဆင်းရဲသားတောင်သူ	Â			Â		
၄	သဘာဝဘေးဒဏ်ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သောအိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါထူပြောသောဒေသတွင် နေထိုင်သူ	Â			Â		
၅	ပင်လယ်/မြစ်ကမ်းဘေးနေထိုင်သူများ	Â			Â		
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ချေများသောနေရာတွင်နေထိုင်သူများ		Â			Â	
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွါရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)		Â			Â	
၈	မြေနိမ့်ပိုင်းနေထိုင်သူများ		Â			Â	
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်များ		Â			Â	
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ကျပန်းများ		Â		Â		
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	Â			Â		
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခဧရိယာတွင်နေထိုင်သူများ		Â			Â	
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင်နေထိုင်သူများ		Â			Â	
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သားများ		Â			Â	
၁၅	လှည့်လည်သွားလာ၍စျေးရောင်းသူများ		Â			Â	
၁၆	နေရပ်ပြန်အခြေချသူများ		Â			Â	
၁၇	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ		Â			Â	
၁၈	ကားမောင်းပြီးအသက်မွေးသူများ		Â			Â	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ကျေးရွာရှိလူငယ်များ၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများစသည်တို့သည် မည်သို့သော

အခြေအနေများတွင် လွယ်လွယ်ကူကူထိခိုက်သက်ရောက်မှုရှိနိုင်ပါသလား။ ထိခိုက်မှုရှိပါကမည်မျှအထိ ထိခိုက်ကြပါသနည်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။

(၂) ကျေးရွာ၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများအခြေအနေ

(က-၁) ကျေးရွာတွင်းရှိလူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိလူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်။)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
			ကျား	မ	ပေါင်း		
၁	သူကြီးအဖွဲ့	၁☑၂☐၃☐	၇		၇	ပညာရေး☑ငွေကြေး☑ကျန်းမာရေး☑ဘာသာရေး☑စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး☐သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး☑လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး☑	ကောင်း☑ သင့်☐ ညံ့☐
၂	ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့	၁☐၂☑၃☐	၅	၂	၇	ပညာရေး☐ငွေကြေး☑ကျန်းမာရေး☐ဘာသာရေး☐စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး☐သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး☑လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး☐	ကောင်း☑ သင့်☐ ညံ့☐
၃	ကျောင်းကော်မတီအဖွဲ့	၁☐၂☑၃☐	၄		၄	ပညာရေး☑ငွေကြေး☐ကျန်းမာရေး☑ဘာသာရေး☑စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး☐သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး☐လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး☐	ကောင်း☑ သင့်☐ ညံ့☐
၄	လူငယ်အဖွဲ့	၁☐၂☑၃☐	၁၀	၈	၁၈	ပညာရေး☐ငွေကြေး☐ကျန်းမာရေး☐ဘာသာရေး☐စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး☐သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး☑လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး☐	ကောင်း☑ သင့်☐ ညံ့☐

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊လူငယ်အဖွဲ့၊ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အီနိုင်းကျေးရွာတွင် သူကြီးအဖွဲ့၊ ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့၊ ကျောင်းကော်မတီအဖွဲ့နှင့်လူငယ်အဖွဲ့

ဟူ၍အဖွဲ့(၆)ဖွဲ့ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏ သာရေး/နာရေး၊ လူမှုရေးကိစ္စများတွင် ၎င်းအဖွဲ့အစည်းများမှ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးကြပါသည်။

(က-၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	**အမည်**	**အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား**(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	**အဖွဲ့အစည်း၏လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့်အစီအစဉ်**(အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်)
၁	ဝုန်းမေတ္တာအဖွဲ့	၁□၂☑၃□၄□၅□၆□၇□	**ပညာရေး□ငွေကြေး☑ကျန်းမာရေး□ ဘာသာရေး□စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး□ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး□**

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) **ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း** (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ) (**ဥပမာ –ဓမ္မစကူးလ်ဖောင်ဒေးရှင်း၊** Christian Aid Missions **စသည်**)

(၂) **အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း** (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ) (**ဥပမာ** – Care International, Save the Children, Gret, Pact Myanmar **စသည်**)

(၃) **အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း**

(၄) **နိုင်ငံအများ၏ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်သောဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ**(ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ **ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်**)

(၅) **နိုင်ငံတစ်ခု၏ရန်ပုံငွေဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားသောဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ** (**ဥပမာ** GIZ, UKAid, USAid, **စသည်**)

(၆) **ပရဟိတအဖွဲ့** (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၇) **ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ**

နိုင်ငံတော်မဒေသအကျိုး၊ပြည်သူ့အကျိုးကိုထိရောက်စွာထမ်းဆောင်နိုင်စေရန်အလို့ငှာဥပဒေ၊နည်းဥပဒေ၊လမ်းညွှန်ချက်များဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းကာဖွဲ့စည်းပေးထားနေသောအဖွဲ့အစည်း၊အသင်းအဖွဲ့များ (**ဥပမာ - သမဝါယမဦးစီးဌာန၏ သမဝါယမအသင်း၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏မြစိမ်းရောင်စသည်**) **တို့ကို ဤဇယားတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်းမပြုပါရန်။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဝုန်းမေတ္တာအဖွဲ့အစည်းမှာ သာရေး၊နာရေးနှင့် ကျေးရွာတွင်းရှိ ရွာသူ/ရွာသားများအား တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ (ခ-၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား (မြေပိုင်ဆိုင်သည့်အိမ်ထောင်စုများ)

ဇယား (၁၃) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

စဉ်	**မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား**	**အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်**	**အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်**	**ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်**

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၂၂	၁၀	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ဧကအောက်	၅၁	၁၃	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ဧကမှ၅ဧကကြား	၂၇		တောင်သူငယ်
၄	၅ဧကမှ၁၂.၅ဧကကြား			တောင်သူလတ်
၅	၁၂.၅ဧကအထက်			တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စုစုစုပေါင်း		၁၀၀		☒

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့(၂၂)အိမ်ရှိပြီး ၂.၅ဧကအောက်ပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ထောင်စု(၅၁)အိမ်ရှိပါသည်။ ၂.၅ဧကနှင့်၅ဧကကြားပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ထောင်စုမှာ(၂၇)အိမ်နှင့် ၅ဧကမှ၁၂.၅ဧကကြားပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ထောင်စုမှာ()အိမ်ရှိပါသည်။ အိနိုင်းကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်သည့် ရွာဖြစ်ပါသည်။

(၂) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိကရေအရင်းအမြစ်များမှရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဧယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ရေအရင်းအမြစ်နှင့်ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	အရင်းအမြစ်	ရေသောက်(ဧက)	ရေရရှိနိုင်မှု		
			တစ်နှစ်ပတ်လုံး/ရာသီအလိုက်(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ) (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	လွန်ခဲ့သော(၁၀)နှစ်က အခြေအနေ(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
၁	ဆည်		တစ်နှစ်ပတ်လုံး□ ရာသီအလိုက်□ မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□မရှိ□မဖြေဆိုပါ□	လျော့□တိုး□ အပြောင်းအလဲမရှိ□
၂	ရေလွှဲဆည်		တစ်နှစ်ပတ်လုံး□ ရာသီအလိုက်□ မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□မရှိ□မဖြေဆိုပါ□	လျော့□တိုး□ အပြောင်းအလဲမရှိ□
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း		တစ်နှစ်ပတ်လုံး□ ရာသီအလိုက်□ မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□မရှိ□မဖြေဆိုပါ□	လျော့□တိုး□ အပြောင်းအလဲမရှိ□
၄	ရေသွင်းမြောင်း		တစ်နှစ်ပတ်လုံး□ ရာသီအလိုက်□	ရှိ□မရှိ□မဖြေဆိုပါ□	လျော့□တိုး□ အပြောင်းအလဲမရှိ□

စဉ်	အရင်းအမြစ်	ရေသောက် (ဧက)	ရေရရှိနိုင်မှု		
			တစ်နှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်(မှန်ရာ တစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ) (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်)	လွန်ခဲ့သော(၁၀)နှစ်က အခြေအနေ(မှန်ရာ တစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
			မဖြေဆိုပါ□		
၅	အဝီစိတွင်း		တစ်နှစ်ပတ်လုံး□ ရာသီအလိုက်□ မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□မရှိ□မဖြေဆိုပါ□	လျော့□တိုး□ အပြောင်းအလဲမရှိ□
၆	လက်ငင်းရေတွင်း		တစ်နှစ်ပတ်လုံး□ ရာသီအလိုက်□ မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□မရှိ□မဖြေဆိုပါ□	လျော့□တိုး□ အပြောင်းအလဲမရှိ□
၇	စိမ့်စမ်းရေ		တစ်နှစ်ပတ်လုံး□ ရာသီအလိုက်□ မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□မရှိ□မဖြေဆိုပါ□	လျော့□တိုး□ အပြောင်းအလဲမရှိ□
၈	ချောင်းရေ	၁၀၀	တစ်နှစ်ပတ်လုံး□ ရာသီအလိုက်☑ မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□မရှိ☑မဖြေဆိုပါ□	လျော့☑တိုး□ အပြောင်းအလဲမရှိ□

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန။ လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ချောင်းရေကိုသာအသုံးပြုကြပါသည်။

(၃) အဓိကသီးနှံများနှင့်အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့်အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်း စိုက်ဧက	တစ်ဧကအထွက်နှုန်း				သီးနှံ စိုက်ပျိုး သည့် ကာလ		သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (မှန်ရာတစ်ခု ကိုသာရွေး ရန်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု(မှန်ရာ တစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်)	ထိခိုက်လွယ်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကို သာရွေးရန်)
		ယူနစ်	အနည်း ဆုံး	အများ ဆုံး	ပျှမ်းမျှ	မှ	ထိ			
ပြောင်း	၁	အိတ်	၃၀	၅၀	၄၀	ဇွန်	ဩဂုတ်	မြင့်☑လတ်□ နိမ့်□	မြင့်□လတ်☑ နိမ့်□	မြင့်□လတ်☑ နိမ့်□
စပါး	၁	အိတ်	၂၀	၄၀	၃၀	ဇွန်	ဩဂုတ်	မြင့်☑လတ်□ နိမ့်□	မြင့်□လတ်☑ နိမ့်□	မြင့်□လတ်☑ နိမ့်□

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်မတို့အိမ်နီးကျေးရွာတွင် စပါးနှင့်ပြောင်းကို အတော်များများစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ပဲပုပ်နှင့်အခြားသီးနှံများကို အိမ်စားသုံးရန်အတွက်သာ စိုက်ပျိုးကြပြီး စီးပွားဖြစ်မစိုက်ပျိုးကြပါသည်။

(၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	တစ်ဦးချင်းပိုင်	ရွာပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်	ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသောတောင်သူအရေအတွက်
ထွန်စက်	၃			
လက်တွန်းထွန်စက်	၁၂			
အစေ့ချကိရိယာ				
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်				
ရိတ်သိမ်းစက်				
ခြွေလှေ့စက်				
ရေစုပ်စက်				
ခြေနင်းရေတင်စက်				
မြက်ရိတ်စက်	၃၇			

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်မတို့ကျေးရွာတွင် ထွန်စက်(၃)စီး ၊ လက်တွန်းစက်(၁၂)စီး၊ မြက်ရိတ်စက်(၆)စီးရှိပါသည်။ မြတ်ရိတ်စက်(၃၇)စီးများကို ပေါင်ရှင်းခြင်းနှင့်ချုံရှင်းရန်အသုံးပြုကြပါသည်။ စက်မရှိသောသူများသည် ငှားရမ်းအသုံးပြုကြပါသည်။

(၅) သီးနှံအထွက်နှုန်းတိုးစေရန်အတွက်အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံအထွက်နှုန်းတိုးစေရန်အတွက်အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်** (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ဇယား၁၇နှင့်၁၈ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
သဘာဝရေမြေရာသီဥတုအနေအထား	**အလွန်ကောင်း☐ကောင်း☐သင့်တင့်မျှတ☑မဖြေဆိုပါ☐**
လယ်ယာမြေအသုံးချနိုင်မှု	**အလွန်ကောင်း☐ကောင်း☑သင့်တင့်မျှတ☐မဖြေဆိုပါ☐**
စိုက်ပျိုးရေအရင်းအမြစ်	**ပေါများ☑အသင့်အတင့်ရှိ☐မဖြေဆိုပါ☐**
ချေးငွေနှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	**အလွယ်တကူရသည်☐ရသည်☑မဖြေဆိုပါ☐**
သီးနှံမျိုးစေ့ရရှိနိုင်မှု	**မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကိုလွယ်ကူစွာဝယ်ယူနိုင်သည်☐သီးနှံမျိုးစေ့များဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်☑မဖြေဆိုပါ☐**

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ဇယား၁၇နှင့်၁၈ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
သဘာဝမြေဆွေး/အော်ဂဲနစ်မြေဩဇာနှင့်အခြား အော်ဂဲနစ်သွင်းအားစုများ	**လွယ်ကူစွာဝယ်ယူ/ရနိုင်သည်☐ဝယ်ယူရနိုင်သည်☑မဖြေဆိုပါ☐**
ဓာတုပိုးသတ်ဆေး၊ဓာတ်မြေဩဇာနှင့် အခြားဓာတုဗေဒသွင်းအားစုများ	**လွယ်ကူစွာဝယ်ယူ/ရနိုင်သည်☐ဝယ်ယူရနိုင်သည်☑မဖြေဆိုပါ☐**
လုပ်သားရရှိနိုင်မှု	**အလွယ်တကူရနိုင်သည်☐ရနိုင်သည်☑မဖြေဆိုပါ☐**
နည်းပညာ၊အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ	**အလွယ်တကူရနိုင်သည်☐ရနိုင်သည်☐မဖြေဆိုပါ☑**
သီးနှံစွေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု	**သီးနှံများကိုလွယ်ကူစွာနှင့်စျေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်ရောင်းချနိုင်သည်☐** **သီးနှံများကိုရောင်းချနိုင်သည်☑မဖြေဆိုပါ☐**
ရာသီဥတုအခြေအနေပြောင်းလဲမှု (အပူချိန်၊မိုးရေချိန်)	**ထိခိုက်သည်☑ မထိခိုက်ပါ ☐ မဖြေဆိုပါ☐**

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊** (၂) **သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်မတို့ကျေးရွာသည် တောင်ကုန်းတောင်တန်းများနှင့်ကာရံထားပြီး ရေမြေသဘာဝရာသီဥတု အနေအထားမှာသင့်တင့်မျှတမှုရှိပါသည်။ သီးနှံမျိုးစေ့များကိုလားရှိုးမြို့ပေါ်သို့ သွားရောက်ဝယ်ယူကြရပါသည်။ လယ်ယာမြေများကိုလဲ ကောင်းမွန်စွာစိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး စိုက်ပျိုးရန်ရေလဲပေါများစွာ အသုံးချနိုင်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနည်းပညာများကို တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးအသိပညာဗဟုသုတများမျှဝေခြင်းဖြင့် အသုံးပြုကြသည်။

(၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက်ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက်ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်။ဇယား၁၇နှင့်၁၈ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
သဘာဝရေမြေရာသီဥတုအနေအထား	**မြေဆီဩဇာမကောင်း☐ရာသီဥတုမမှန်☐မဖြေဆိုပါ☑**
လယ်ယာမြေအသုံးချနိုင်မှု	**လယ်ယာမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုမရှိပါ☐လယ်ယာမြေဆုံးရှုံးမှုများသည်☐** **လယ်ယာမြေဆုံးရှုံးမှုအသင့်အတင့်ရှိသည်☐** **ပလပ်မြေများရှိသည်☐** **ပလပ်မြေအသင့်အတင့်ရှိသည်☐မဖြေဆိုပါ☑**
စိုက်ပျိုးရေအရင်းအမြစ်	**အလွယ်တကူမရနိုင်☐လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☑**
ချေးငွေနှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	**အလွယ်တကူမရနိုင်☐လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☑**
သီးနှံမျိုးစေ့ရရှိနိုင်မှု	**အလွယ်တကူမရနိုင်☐လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☑**
သဘာဝမြေဆွေး / အော်ဂဲနစ်မြေဩဇာနှင့်	**အလွယ်တကူမရနိုင်☐လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☑**

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်။ဇယား၁၇နှင့်၁၈ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
အခြားအော်ဂဲနစ်သွင်းအားစုများ	
ဓာတုပိုးသတ်ဆေး၊ဓာတ်မြေဩဇာနှင့်အခြားဓာတုဗေဒသွင်းအားစုများ	**အလွယ်တကူမရနိုင်☐လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☑**
လုပ်သားရရှိနိုင်မှု	**အလွယ်တကူမရနိုင်☐လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☑**
နည်းပညာ၊အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ	**အလွယ်တကူမရနိုင်☑လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☐**
သီးနှံစျေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု	**သီးနှံများကိုလွယ်ကူစွာနှင့်စျေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်မရောင်းချနိုင်ပါ☐** **သီးနှံများကိုရောင်းချရန်စျေးကွက်မရှိပါ☐မဖြေဆိုပါ☑**
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကျရောက်မှု	**ဆိုးရွားစွာကျ☐အသင့်အတင့်ကျ☐အနည်းငယ်☐မဖြေဆိုပါ☑**
ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်သည့်သီးနှံများနှင့်ပတ်သက် သောသတင်းအချက်အလက်လက်လှမ်းမီမှု	**အလွယ်တကူမရနိုင်☑လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☐**
ရာသီအလိုက်ရာသီဥတုခန့်မှန်းချက်များနှင့် သီးနှံစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာအကြံဉာဏ်များ လက်လှမ်းမီမှု	**အလွယ်တကူမရနိုင်☑လုံးဝမရ☐မဖြေဆိုပါ☐**

ရင်းမြစ် (၁) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊** (၂) **သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများမှာ ရာသီဥတုမမှန်ခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်စီးခြင်း၊ ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကျရောက်မှုရှိခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ချေးငွေမရရှိခြင်းနှင့်စျေးကွက်မရှိခြင်းတို့ ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ထိခိုက်မှုရှိနိုင်ပါသည်။

(ခ-၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၁) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း	မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေသောအိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ

မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း	မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေသောအိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ
မွေးမြူရေး		
နွား		
နို့စားနွား		
ကျွဲ		
မြင်း		
မြည်း		
လား		
ဆိတ်		
သိုး		
ဝက်		
ကြက်		
ဘဲ		
နွားနောက်		
ငါးလုပ်ငန်း		
ငါးကန်		
ပုဇွန်ကန်		
ဂဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း		
ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်း		
ကမ်းလွန်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း		

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂) မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက်အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက်အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ဇယား၂၀နှင့်၂၁ကိုချိတ်ဆက် စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသော အချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	**ပေါများ□အသင့်အတင့်☑မဖြေဆိုပါ□**
ရေရရှိမှု	**အလုံအလောက်ရနိုင်□အသင့်အတင့်ရနိုင်☑မဖြေဆိုပါ□**
မျိုးတိရစ္ဆာန်လက်လှမ်းမီမှု	**မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များလွယ်ကူစွာဝယ်ယူရနိုင်□မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များအသင့်အတင့်ဝယ်ယူရနိုင်□မဖြေဆိုပါ☑**

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ဇယား၂၀နှင့်၂၁ကိုချိတ်ဆက် စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသော အချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
ချေးငွေ	**ချေးငွေလွယ်ကူစွာရနိုင်□ချေးငွေအသင့်အတင့်ရနိုင်□မဖြေဆိုပါ☑**
သွင်းအားစု (**မွေးမြူရေးအစာ၊ ဆေးစသည်**) ဈေးကွက်	**သွင်းအားစုများလွယ်ကူစွာဝယ်ယူနိုင်သည်□ သွင်းအားစုများဝယ်ယူနိုင်သည်□မဖြေဆိုပါ☑**
ဝန်ဆောင်မှုနှင့်နည်းပညာပံ့ပိုးမှု	**နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူ ရနိုင်သည်။□ နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများရနိုင်သည်။□ မဖြေဆိုပါ☑**
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	**ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့်ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်ရောင်းချနိုင်သည်□ ထုတ်ကုန်များကိုရောင်းချနိုင်သည်☑မဖြေဆိုပါ□**
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်းမြေနေရာလုံလောက် မှု	**အလုံအလောက်ရှိသည်□အသင့်အတင့်ရှိသည်☑မဖြေဆိုပါ□**
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်မွေးမြူရန်ရေမြေအနေအထား	**အလွန်ကောင်း□ကောင်း□သင့်တင့်မျှတ□မဖြေဆိုပါ☑**
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက်လက်လှမ်းမီမှု	**လိုသလောက်လွယ်ကူစွာဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်□ဝယ်ယူရနိုင်သည်□ မဖြေဆိုပါ☑**
ချေးငွေ	**လိုသလောက်လွယ်ကူစွာချေးငွေရရှိနိုင်သည်□ချေးငွေရနိုင်သည်□ မဖြေဆိုပါ☑**
သွင်းအားစုလက်လှမ်းမီမှု	**သွင်းအားစုများလွယ်ကူစွာဝယ်ယူနိုင်သည်□ သွင်းအားစုများဝယ်ယူနိုင်သည်□မဖြေဆိုပါ☑**
နည်းပညာအကူအညီနှင့်နည်းလမ်းများ	**နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူရနိုင် သည်။□ နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများရနိုင်သည်။ □ မဖြေဆိုပါ☑**
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	**ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့်ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်ရောင်းချနိုင်သည်□ ထုတ်ကုန်များကိုရောင်းချနိုင်သည်□မဖြေဆိုပါ☑**
ငါးဖမ်းခွင့်ရရှိနိုင်မှု	**လွယ်ကူသည်□အသင့်အတင့်လွယ်ကူသည်□မဖြေဆိုပါ☑**
ရာသီဥတုအခြေအနေပြောင်းလဲမှု (အပူချိန်၊ မိုးရေချိန်)	**ထိခိုက်သည်□ မထိခိုက်ပါ □ မဖြေဆိုပါ☑**

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်မတို့ကျေးရွာတွင် စားကျက်မြေအသင့်အတင့်သာရှိပါသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရန်အတွက် တိရိစ္ဆာန်သားပေါက်များဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။ ကျွဲ၊ နွားများကို လွတ်ကျောင်းစနစ်ဖြင့် မွေးမြူကြပြီး ကြက်၊ ဝက်များကို မိမိခြံဝင်းအတွင်းမွေးမြူကြပါသည်။ ကျွန်မတို့ကျေးရွာတွင် အော်ဂဲနစ်မြေဩဇာအသုံးပြုနိုင်မှုအလွန်နည်းပါးပါသည်။ လုပ်သားများရရှိနိုင်သော်လည်း ရွာသူ/ရွာသားများမှာအခြားနည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ တတ်မြောက်မရှိပါ။

(၃) မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက်ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက်ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက် ရွေးနိုင်သည်။ဇယား ၂၀နှင့် ၂၁ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန် ။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	**စားကျက်မြေရှားပါးသည် □စားကျက်မြေလုံးဝမရှိပါ□မဖြေဆိုပါ☑**
ရေရရှိမှု	**ရေရှားပါးသည် □ရေလုံးဝမရှိပါ□မဖြေဆိုပါ☑**
မျိုးတိရစ္ဆာန်လက်လှမ်းမီမှု	**မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များလွယ်ကူစွာဝယ်ယူမရနိုင်ပါ☑မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များလုံးဝဝယ်ယူမရပါ□မဖြေဆိုပါ□**
ချေးငွေ	**ချေးငွေလွယ်ကူစွာမရနိုင်ပါ☑ချေးငွေလုံးဝမရပါ□မဖြေဆိုပါ□**
သွင်းအားစု (**မွေးမြူရေးအစာ၊ဆေးစသည်**)ဈေးကွက်	**သွင်းအားစုများလွယ်ကူစွာဝယ်ယူမရနိုင်ပါ☑ သွင်းအားစုများလုံးဝဝယ်ယူမရပါ□မဖြေဆိုပါ□**
ဝန်ဆောင်မှုနှင့်နည်းပညာပံ့ပိုးမှု	**နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူမရနိုင်ပါ☑ နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများမရပါ□မဖြေဆိုပါ□**
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	**ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့်ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်မရောင်းချနိုင်ပါ□ ထုတ်ကုန်များကိုမရောင်းချနိုင်ပါ□မဖြေဆိုပါ☑**
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်းမြေနေရာလုံလောက်မှု	**အလုံအလောက်မရှိပါ□လုံးဝမရှိပါ□မဖြေဆိုပါ☑**
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်မွေးမြူရန်ရေမြေအနေအထား	**ရေမြေအနေအထားမကောင်းပါ□မဖြေဆိုပါ☑**
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက်လက်လှမ်းမီမှု	**လိုသလောက်လွယ်ကူစွာဝယ်ယူမရပါ□လုံးဝဝယ်ယူမရပါ□ မဖြေဆိုပါ☑**
ချေးငွေ	**လိုသလောက်လွယ်ကူစွာချေးငွေမရပါ□လုံးဝချေးငွေမရပါ□ မဖြေဆိုပါ☑**
သွင်းအားစုလက်လှမ်းမီမှု	**သွင်းအားစုများလွယ်ကူစွာဝယ်ယူမရပါ□သွင်းအားစုများဝယ်ယူမရပါ□ မဖြေဆိုပါ☑**

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**(အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက် ရွေးနိုင်သည်။ဇယား ၂၀နှင့် ၂၁ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန် ။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
နည်းပညာအကူအညီနှင့်နည်းလမ်းများ	**နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူမရ ပါ☐** **နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများမရပါ☐မဖြေဆိုပါ☑**
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	**ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့်ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်မရောင်းချနိုင်ပါ☐** **ထုတ်ကုန်များကိုလုံးဝမရောင်းချနိုင်ပါ☐မဖြေဆိုပါ☑**
ငါးဖမ်းခွင့်ရရှိနိုင်မှု	**မလွယ်ကူပါ☐မဖြေဆိုပါ☑**
ဘေးအန္တရာယ်များနှင့်ပြင်းထန်သော ရာသီဥတု အခြေအနေများ (ဥပမာ- ရေကြီးခြင်းနှင့် မိုးခေါင်ခြင်း)	**ထိခိုက်သည်☐ မထိခိုက်ပါ ☐ မဖြေဆိုပါ☑**
အပူချိန်ပြောင်းလဲမှုဝိုမြန်ခြင်း	**နည်း ☐ များ ☐ မရှိ ☐ မဖြေဆိုပါ☑**
မိုးရွာသွန်းမှုဝိုများခြင်း	**နည်း ☐ များ ☐ မရှိ ☐ မဖြေဆိုပါ☑**
ရာသီအလိုက်ရာသီဥတုခန့်မှန်းချက်များနှင့်ပင်လယ်ငါးဖမ်းခြင်းနှင့်ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အကြံဉာဏ်များ လက်လှမ်း မီခြင်း	**အလွယ်တကူမရ ☐ လုံးဝမရ ☐ မဖြေဆိုပါ☑**

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ်မွေး/ကုဋီးစီးဌာန၊ မြို့နယ်ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန။ လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တိရစ္ဆာန်များကို ကျေးရွာနှင့်နီးစပ်သည့် နေရာများတွင် တောင်ယာများရှိသဖြင့် ရွာနှင့် (၂)မိုင် /(၃)မိုင်ခန့်ဝေးသည့် စားကျက်သို့ပို့လွှတ်ရသဖြင့် စားကျက်မြေရှားပါးရှိပါသည်။

(ခ-၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက်အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက်အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ဇယား ၂၂နှင့် ၂၃ ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသော အချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
လုပ်သားအင်အားရရှိနိုင်မှု	**များ☐အသင့်အတင့်☑မဖြေဆိုပါ☐**
လယ်ယာသားငါးထွက်ကုန်မဟုတ်သော အခြားဒေသထွက်ကုန်များကိုရောင်းချရန် ဈေးကွက်ရှိခြင်း	**ဈေးကွက်ကောင်းရှိသည်☐ဈေးကွက်အသင့်အတင့်☑မဖြေဆိုပါ☐**
ဈေးကွက်ဆိုင်ရာအသိအမြင်ရှိခြင်း	**ဈေးကွက်အခြေအနေကိုကောင်းစွာနားလည်သိရှိသည်☐** **အသင့်အတင့်နားလည်သည်☑မဖြေဆိုပါ☐**
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေအနေ	**ကောင်း☑သင့်☐မဖြေဆိုပါ☐**
ကုန်ကြမ်းရရှိနိုင်ခြင်း	**ပေါများ☐သင့်☐မဖြေဆိုပါ☑**
လျှပ်စစ်မီးရရှိနိုင်ခြင်း	**ကောင်း☐သင့်☐မဖြေဆိုပါ☑**

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ဇယား ၂၂နှင့် ၂၃ ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသော အချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
ချေးငွေရရှိနိုင်ခြင်း	**လိုသလောက်လွယ်ကူစွာချေးငွေရရှိနိုင်သည်□ချေးငွေရနိုင်သည်□မဖြေဆိုပါ☑**
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာဆိုင်ရာနှင့်အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုရရှိခြင်း	**နည်းပညာနှင့်**အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ**ဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူရနိုင်သည်။□** **နည်းပညာနှင့်**အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ**ဝန်ဆောင်မှုများရနိုင်သည်။☑မဖြေဆိုပါ□**
အလုပ်နှင့်လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော (သို့မဟုတ်) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနိုင်သောပညာတစ်ခုခုကိုတတ်မြောက်ခြင်း	**ကျွမ်းကျင်စွာတတ်မြောက်သည်□အသင့်အတင့်□ မဖြေဆိုပါ☑**
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း	**များ□အသင့်အတင့်□မဖြေဆိုပါ☑**

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း- ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူအုပ်စု၊လူငယ်အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်မတို့ကျေးရွာတွင် လုပ်သားအင်အား အတော်အသင့်ရနိုင်ပါသည်။ လယ်ယာနှင့် သားငါး ထွက်ကုန်မဟုတ်သော အခြားဒေသထွက်ကုန်များလည်းမရှိပါ။ ကျေးရွာ၏လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမှာ အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပါသည်။

(၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက်ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက်ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**(အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်။ ဇယား ၂၀နှင့် ၂၁ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
လုပ်သားအင်အားရရှိနိုင်မှု	**ရှားပါး□လုံးဝမရှိ□မဖြေဆိုပါ☑**
လယ်ယာသားငါးထွက်ကုန်မဟုတ်သော အခြားဒေသထွက်ကုန်များကိုရောင်းချရန် စျေးကွက်ရှိခြင်း	**စျေးကွက်မကောင်း□စျေးကွက်မရှိ□မဖြေဆိုပါ☑**
စျေးကွက်ဆိုင်ရာအသိအမြင်ရှိခြင်း	**စျေးကွက်အခြေအနေကိုကောင်းစွာနားမလည်□ လုံးဝနားမလည်□မဖြေဆိုပါ☑**
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေအနေ	**ညံ့☑အလွန်ညံ့□မဖြေဆိုပါ□**
ကုန်ကြမ်းရရှိနိုင်ခြင်း	**ကုန်ကြမ်းရရှိမှုနည်းသည်□ကုန်ကြမ်းမရှိပါ☑မဖြေဆိုပါ□**
လျှပ်စစ်မီးရရှိနိုင်ခြင်း	**ပုံမှန်မရပါ□လုံးဝမရပါ□မဖြေဆိုပါ☑**
ချေးငွေရရှိနိုင်ခြင်း	**လိုသလောက်လွယ်ကူစွာချေးငွေမရရှိပါ☑ချေးငွေမရပါ□ မဖြေဆိုပါ□**
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာဆိုင်ရာနှင့်အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုရရှိခြင်း	**နည်းပညာနှင့်**အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ**ဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူမရပါ☑** **နည်းပညာနှင့်**အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ**ဝန်ဆောင်မှုများလုံးဝမရပါ□မဖြေဆိုပါ□**

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**(<u>အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်</u>ရွေးနိုင်သည်။ ဇယား၂၀နှင့်၂၁ကိုချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟု ယူဆသောအချက်များရှိပါက "မဖြေဆိုပါ" ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။)
အလုပ်နှင့်လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော (သို့မဟုတ်)အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနိုင်သောပညာတစ်ခုခုကိုတတ်မြောက်ခြင်း	**ကျွမ်းကျင်စွာတတ်မြောက်ခြင်းမရှိ☑လုံးဝမတတ်□ မဖြေဆိုပါ□**
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း	**အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်း☑ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းမရှိ□မဖြေဆိုပါ□**

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း- ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူအုပ်စု၊လူငယ်အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာဆိုင်ရာနှင့်အသေးစား၊ အလတ်စား စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဝန်ဆောင်မှုများလည်းမရရှိပါ။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများလည်းနည်းပါသည်။ ကျွန်မတို့ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကိုသာ အဓိကလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံများမရှိ၍ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရန် ရာသီမရွေးလုပ်ငန်းခွင်မရှိဘဲ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာနှင့်နည်းပညာဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများလည်း လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

(ဂ) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(ဂ-၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှုဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ပုံစံနှင့်အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှုဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ပုံစံနှင့်အချိန်ကာလ

စဉ်	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	ပြည်တွင်း			ပြည်ပ			လူဦးရေ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	"ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်သူ" တစ်ဦးအနည်းဆုံးရှိသောအိမ်ထောင်စုနှင့်လူဦးရေ	၃	၁	၂	၃	၁	၅	၆	၂	၇	၉
၂	**ကျေးရွာပြင်ပသို့ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ**										
	၃လအထိ										
	၆လအထိ					၅	၅		၅	၅	
	၁၂လအထိ										
	၁၂လအထက်	၁	၂	၃	၁		၁	၂	၂	၄	

ရင်းမြစ်...(၁)အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂)ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော ဝင်ငွေရ

လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူအုပ်စု၊လူငယ်အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ တရားဝင်မှုမဝင်မှု၊ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူ၏ သဘောဆန္ဒပါမှု မပါမှုစသည်ဖြင့် မခွဲခြားဘဲ၊ ကြာမြင့်ချိန်အနည်းအများ မကန့်သတ်ဘဲ၊ မည်သည့်အကြောင်းအရင်းကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရသည် ဖြစ်စေကာမူမူလဌာနေဒေသတစ်ခုမှနိုင်ငံခြားသို့ဖြစ်စေ၊ပြည်တွင်းတစ်နယ်တစ်ကြေးသို့ဖြစ်စေရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်သူတိုင်းကို**"ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်သူ"** ဟုသတ်မှတ်သည်။ နိုင်ငံတော်တာဝန်၊ အဖွဲ့အစည်းတာဝန်ဖြင့်ရွှေ့ပြောင်းအခြေချ

နေရသူများသည်လည်းဤဇယားတွင်အကျုံးဝင်ပါသည်။သားသမီးနှင့်ဆွေမျိုးများထံတွင်ခိုလှုံရန်၊မှီခိုရန်သွားရောက်အခြေချနေသော၊ကျန်းမာရေးအရအမြဲတမ်းရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များသည်ဤဇယားတွင်အကျုံးဝင်ပါသည်။ခေတ္တပညာသွားရောက်သင်ကြားနေသူများ၊ခေတ္တကျန်းမာရေးကုသမှုခံယူနေသူများသည်ဤဇယားတွင်အကျုံးမဝင်ပါ။ယခင်ကရွှေ့ပြောင်း

သွားလာနေထိုင်ခဲ့စေကာမူယခုလက်ရှိကာလတွင်မူလဌာနေတွင်ပြန်လည်အခြေချနေထိုင်လျက်ရှိသူများသည်ဤဇယားတွင်အကျုံးမဝင်ပါ။ယခုလတ်တလောတွင်ခရီး ယာယီသွားနေသူများသည်လည်းဤဇယားတွင်အကျုံးမဝင်ပါ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်မတို့ အီနိုင်းရွာသူရွာသားများသည် စိုက်ပျိုးရေးဖြင့်သာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုရာတွင် မလုံလောက်မှုများ၊ အခက်အခဲများရှိသည့်အတွက် နယ်စပ်ဒေသလောက်ကိုင်မြို့သို့ သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်သူများလည်းရှိပါသည်။

(ဂ-၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏အဓိကအကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏အဓိကအကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းရင်း	လူဦးရေ	
		ကျား	မ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သောအလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေအခွင့်အလမ်းများရှာဖွေရန်	၂	၇
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သောအကြောင်းရင်း		
၃	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့်လုံခြုံမှုမရှိသည့်အကြောင်းရင်း		
၄	လူမှုရေး၊ကျန်းမာရေးကိစ္စများကြောင့် (social protection, health)		
၅	အမျိုးအမည်ခွဲခြားမဖော်ပြနိုင် (သို့မဟုတ်) အကြောင်းအရင်းကိုဖြေဆိုထားခြင်း/ဖြေဆိုလိုခြင်းမရှိ		

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းရင်းမှာ ပိုမိုကောင်းမွန်သောအလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေအခွင့်အလမ်းများရှာဖွေရန်ဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းအလုပ်အကိုင်ရှားပါးမှု တောင်ယာလုပ်ငန်းများဖြင့် တွန်းအားနည်းမှုကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ-၃)ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်			
		စုစုပေါင်း	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကိုမှီခိုနေရသောအိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	၃		၃	

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်			
		စုစုပေါင်း	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၂	ပြန်ပို့ငွေလမ်းကြောင်းများ				
	- က။ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)		☒		
	- ခ။ဘဏ်				
	- ဂ။လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း	Â			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ မိသားစုထံသို့ပြန်ပို့ငွေကို ငွေလွှဲလုပ်ငန်း(ဟွန်ဒီ)မှတဆင့် ပေးပို့ကြပါသည်။

(ဃ) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှု၊ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှုအခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး (အနီးဆုံးတစ်ခုကိုသာဖော်ပြပါရန်)	အကြီးစားဈေးကွက် (အဓိကတစ်ခုကိုသာဖော်ပြပါရန်)
ဈေးအမည် (မြို့/ ရွာ)	အီနိုင်းဈေး	လားရှိုးမြို့မဈေး
ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်) (**အနီးစပ်ဆုံးတစ်ခုကိုခန့်မှန်းပြီးရွေးချယ်ရန်**)	ဝမှ၁ဝမိုင် ☑၁မှ၅မိုင်☐ ၅မှ၁ဝမိုင်☐၁ဝမှ၁၅မိုင်☐ ၁၅မိုင်အထက်☐	ဝမှ၁ဝမိုင်☐၁၁မှ၂ဝမိုင်☐ ၂၁မှ၃ဝမိုင်☑၃ဝမှ၅ဝမိုင်☐ ၅၁မှ၁ဝဝ☐၁ဝဝမိုင်အထက်☐
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနည်းလမ်း	ခြေလျင်☑စက်ဘီး☐ဆိုင်ကယ်☑ကား/ထော်လာဂျီ☐ရထား☐သုံးဘီးဆိုင်ကယ်☐လှေ☐စက်လှေ☐	ခြေလျင်☐စက်ဘီး☐ဆိုင်ကယ်☑ကား/ထော်လာဂျီ☑ရထား☐သုံးဘီးဆိုင်ကယ်☐လှေ☐စက်လှေ☐
ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုရရှိနိုင်မှု(အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက် ရွေးနိုင်သည်။)	စားသောက်ကုန် (ကုန်စိမ်း၊ကုန်ခြောက်)☐မီးဖိုချောင်သုံးနှင့်အိမ်သုံးပစ္စည်း☑အဝတ်အထည်☑ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ၊ပရိဘောဂများ☐ပစ္စည်းစုံဝန်ဆောင်မှုစုံရနိုင်☐	စားသောက်ကုန် (ကုန်စိမ်း၊ကုန်ခြောက်)☑မီးဖိုချောင်သုံးနှင့်အိမ်သုံးပစ္စည်း☑အဝတ်အထည်☑ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ၊ပရိဘောဂများ☑ပစ္စည်းစုံဝန်ဆောင်မှုစုံရနိုင်☑
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦ	ကောင်း☐သင့်☑ညံ့☐	ကောင်း☐သင့်☑ညံ့☐
ဝန်ဆောင်မှု	ကောင်း☐သင့်☑ညံ့☐	ကောင်း☐သင့်☑ညံ့☐

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ လယ်သမားအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်မတို့ကျေးရွာ၏အနီးဆုံးဈေးမှာ အီနိုင်းရွာတွင်းဈေးဖြစ်ပါသည်။ ရွာတွင်း၌သာ တည်ရှိပြီး ဆိုင်ကယ်၊ ခြေလျင်၊ ထော်လာဂျီများဖြင့် သွားရောက်ကြရပါသည်။ ထိုဈေးတွင် ကုန်စိမ်း၊ ကုန်ခြောက်၊ မီးဖိုချောင်သုံးပစ္စည်းနှင့်အိမ်သုံးပစ္စည်းများရရှိနိုင်ပါသည်။ ဈေးအဆောက်အဦးမှာလည်း အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပါသည်။

ဈေးနှုန်းကတော့ကြီးပါသည်။ အကြီးစားဈေးမှာ လားရှိုးမြို့မဈေးကြီးဖြစ်ပါသည်။ ရွာနှင့်(၂၇)မိုင်ကွာဝေးပြီး ဆိုင်ကယ်၊ ကား၊ ထော်လာဂျီများဖြင့် သွားရောက်ကြရပါသည်။ ပစ္စည်းစုံဝန်ဆောင်မှုစုံရရှိပြီး အချို့ဆိုင်မှာလည်း ဝန်ဆောင်မှုကောင်းမွန် သကဲ့သို့အချို့ဆိုင်များမှာလည်းအသင့်အတင့်သာကောင်းမွန်ပါသည်။

(c) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့်ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန်အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်/ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်)	ကာလတိုချေးငွေ☐ ကာလလတ်ချေးငွေ☐ကာလရှည်ချေးငွေ☐	၃-ဖြလအတွင်း☐ ဖြလမှတစ်နှစ်ထိ☐ တစ်နှစ်နှင့်အထက်☐	အတိုးမဲ့ ☐ ၁မှ၂ % ☐ ၂မှ၅% ☐ ၅မှ၁၀ % ☐ ၁၀% ထက်☐	လိုအပ်သည်☐ မလိုအပ်ပါ☐	နည်းသည်☐ ရှိသည်☐ မရှိပါ☐
သမဝါယမချေးငွေ	ကာလတိုချေးငွေ☐ ကာလလတ်ချေးငွေ☐ကာလရှည်ချေးငွေ☐	၃-ဖြလအတွင်း☐ ဖြလမှတစ်နှစ်ထိ☐ တစ်နှစ်နှင့်အထက်☐	အတိုးမဲ့☐ ၁မှ၂ % ☐ ၂မှ၅% ☐ ၅မှ၁၀ % ☐ ၁၀% ထက်☐	လိုအပ်သည်☐ မလိုအပ်ပါ☐	နည်းသည်☐ ရှိသည်☐ မရှိပါ☐
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်	ကာလတိုချေးငွေ☐ ကာလလတ်ချေးငွေ☐ကာလရှည်ချေးငွေ☐	၃-ဖြလအတွင်း☐ ဖြလမှတစ်နှစ်ထိ☐ တစ်နှစ်နှင့်အထက်☐	အတိုးမဲ့☐ ၁မှ၂ % ☐ ၂မှ၅% ☐ ၅မှ၁၀ % ☐ ၁၀% ထက်☐	လိုအပ်သည်☐ မလိုအပ်ပါ☐	နည်းသည်☐ ရှိသည်☐ မရှိပါ☐
ပုဂ္ဂလိကအသေးစားချေးငွေဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ	ကာလတိုချေးငွေ☐ ကာလလတ်ချေးငွေ☐ကာလရှည်ချေးငွေ☐	၃-ဖြလအတွင်း☐ ဖြလမှတစ်နှစ်ထိ☐ တစ်နှစ်နှင့်အထက်☐	အတိုးမဲ့☐ ၁မှ၂ % ☐ ၂မှ၅% ☐ ၅မှ၁၀ % ☐ ၁၀% ထက်☐	လိုအပ်သည်☐ မလိုအပ်ပါ☐	နည်းသည်☐ ရှိသည်☐ မရှိပါ☐
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ ငွေချေးအစီအစဉ်	ကာလတိုချေးငွေ☐ ကာလလတ်ချေးငွေ☐ကာလရှည်ချေးငွေ☑	၃-ဖြလအတွင်း☐ ဖြလမှတစ်နှစ်ထိ☑ တစ်နှစ်နှင့်အထက်☐	အတိုးမဲ့☐ ၁မှ၂ % ☐ ၂မှ၅% ☐ ၅မှ၁၀ % ☑ ၁၀% ထက်☐	လိုအပ်သည်☐ မလိုအပ်ပါ☑	နည်းသည်☐ ရှိသည်☐ မရှိပါ☑
ငွေချေးပေးသူ	ကာလတိုချေးငွေ☐ ကာလလတ်ချေးငွေ☐ကာလရှ	နေ့စဉ်☐ လစဉ်☑ ၃-ဖြလအတွင်း☐ ဖြလမှတစ်နှစ်ထိ☐	အတိုးမဲ့☑ ၁မှ၂ % ☐ ၂မှ၅% ☐ ၅မှ၁၀ % ☐	လိုအပ်သည်☐ မလိုအပ်ပါ☑	နည်းသည်☐ ရှိသည်☐ မရှိပါ☑

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့်ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
	ညချေးငွေ☑	တစ်နှစ်နှင့်အထက်☐	၁၀% ထက်☐		
အပေါင်ဆိုင်	ကာလတိုချေးငွေ☐ ကာလလတ်ချေးငွေ☐ကာလရှည်ချေးငွေ☐	နေ့စဉ်☐ လစဉ်☐ ၃-ဖြလအတွင်း☐ ဖြလမှတစ်နှစ်ထိ☐ တစ်နှစ်နှင့်အထက်☐	အတိုးမဲ့☐ ၁မှ၂ % ☐ ၂မှ၅% ☐ ၅မှ၁၀ % ☐ ၁၀% ထက်☐	လိုအပ်သည်☐ မလိုအပ်ပါ☐	နည်းသည်☐ ရှိသည်☐ မရှိပါ☐
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ	ကာလတိုချေးငွေ☐ ကာလလတ်ချေးငွေ☐ကာလရှည်ချေးငွေ☑	နေ့စဉ်☐ လစဉ်☐ ၃-ဖြလအတွင်း☐ ဖြလမှတစ်နှစ်ထိ☐ တစ်နှစ်နှင့်အထက်☑	အတိုးမဲ့☑ ၁မှ၂ % ☐ ၂မှ၅% ☐ ၅မှ၁၀ % ☐ ၁၀% ထက်☐	လိုအပ်သည်☐ မလိုအပ်ပါ☑	နည်းသည်☐ ရှိသည်☐ မရှိပါ☑

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊လယ်သမားအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူအုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုပေးသောအဖွဲ့များ။

မှတ်ချက်။။မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်၏သတ်မှတ်ချက်အရကာလတိုချေးငွေဆိုသည်မှာ<u>အနည်းဆုံးတစ်ရက်မှအများဆုံးတစ်နှစ်အထိ</u>၊ကာလလတ်ချေးငွေဆိုသည်မှာ<u>၃နှစ်မှ၅နှစ်အထိ</u>၊ကာလရှည်ချေးငွေဆိုသည်မှာ<u>၅နှစ်မှ၁၀နှစ်အထိ</u>ဟုသတ်မှတ်ထားပါသည်။ အကယ်၍၁၀နှစ်ကာလအထက်ရှည်ကြာစွာချေးပေးသောချေးငွေများရှိခဲ့သောကာလရှည်ချေးငွေတွင်သာ ထည့်သွင်းပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများမှချေးငွေကို လစဉ်အတိုးမဲ့ဖြင့် အပေါင်ခံပစ္စည်းမလိုအပ်ဘဲ ချေးယူနိုင်သည်။ ချေးယူရာတွင် လိုအပ်သည့်အချိန်၊ လိုအပ်သည့်ပမာဏအတိုင်းရရှိရန် အခက်အခဲများစွာရှိပါသည်။

(စ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်များစီမံခန့်ခွဲမှု

(စ-၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်များစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့်အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့်အခက်အခဲများ

အခြေအနေ	အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (အခက်အခဲ"ရှိ" ဟုဖြေဆိုထားပါကဖြေဆိုရန်။ "မရှိ" ဟုဖြေဆိုထားပါကဖြေရန်မလို။))
မြေဆီဩဇာအခြေအနေ	ရှိ☐မရှိ☑	မြင့်☐လတ်☐နိမ့်☐
အပင်မျိုးစိတ်များ	ရှိ☑မရှိ☐	မြင့်☐လတ်☑နိမ့်☐
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှု	ရှိ☑မရှိ☐	မြင့်☐လတ်☑နိမ့်☐
ရေအရင်းအမြစ်	ရှိ☐မရှိ☑	မြင့်☐လတ်☐နိမ့်☐

အခြေအနေ	အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (အခက်အခဲ“ရှိ” ဟုဖြေဆိုထားပါကဖြေဆိုရန်။ “မရှိ” ဟုဖြေဆိုထားပါကဖြေရန်မလို။))
ငါးမျိုးကွဲများ	ရှိ□မရှိ☑	မြင့်□လတ်□နိမ့်□
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	ရှိ□မရှိ☑	မြင့်□လတ်□နိမ့်□
စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှု	ရှိ☑မရှိ□	မြင့်□လတ်☑နိမ့်□

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊လယ်သမားအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မြေဆီဩဇာအခြေအနေမှာ ဓာတ်မြေဩသုံးစွဲမှုကြောင့် မြေဆီများ ပျက်စီးလာကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ အပင်မျိုးစိတ်များမှာ သစ်တောခုတ်ထွင်ခြင်း၊ တောမီးလောင်ခြင်းများကြောင့် ပြုန်းတီးမှုရှိနိုင်သည်။ ဖျက်ပိုးများမှာ ငမြောင်တောင်ပိုးကျရောက်မှုရှိပါသည်။စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများစီမံခန့်ခွဲမှုရှိပါသည်။

(ဆ) ပညာရေး

(ဆ-၁) ပညာရေးနှင့်စာတတ်မြောက်မှု

ဧယား (၃၀) မူလတန်း၊အလယ်တန်း၊အထက်တန်းနှင့်တက္ကသိုလ်အဆင့်စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း
စာမတတ်သူဦးရေ	၈	၆	၁၄
မူလတန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ	၈၁	၉၉	၁၈၀
အလယ်တန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ	၅၄	၇၈	၁၃၂
အထက်တန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ	၂	၁၁	၁၃
တက္ကသိုလ်/ကောလိပ်အဆင့်ရှိသူဦးရေ	၁	၂	၃

ရင်းမြစ် … အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု။

မှတ်ချက်။ ။ ဤဧယားကိုဖြည့်သွင်းရာတွင် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ **ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အသိအမှတ်ပြုထားသော**အတန်းပညာတက်ရောက်ပြီး/တက်ရောက်ဆဲသူများကိုသာဖြည့်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။**ဖော်ပြပါ အချက်နှင့်ကိုက်ညီချင်းမရှိခဲ့သော် ဧယားတွင်ဖြည့်သွင်းခြင်းမရှိဘဲ လေ့လာတွေ့ရှိချက်တွင်သာ မှတ်ချက်အနေဖြင့် ဖော်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။ အတန်းပညာပြီးမြောက်မှုဆိုသည်မှာ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ဘဝတွင်သင်ယူလေ့လာခဲ့သော နောက်ဆုံးပညာရေးအဆင့်/ အခြေအနေကိုဆိုလိုပါသည်။ဥပမာ - ယခုစာရင်းကောက်ယူချိန်တွင်အဋ္ဌမတန်း** (Grade 8)**တွင်ပညာသင်ကြားနေသည်ပါက“အလယ်တန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ”တွင်လည်းကောင်းတတိယတန်း**(Grade 3) **တွင် ပညာသင်ကြားနေပါက**(သို့မဟုတ်)**ရေးတတ်ဖတ်တတ်အဆင့်သာ (ဥပမာ-ဘုန်းကြီးကျောင်းထွက်)ရှိသည်ဆိုပါက “မူလတန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ”တွင်သာထည့်သွင်းရပါမည်။“ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး (ဘက-ကျောင်း)”ကို ဆည်းပူးခဲ့၊ ဆည်းပူးဆဲဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာအတန်းပညာအဆင့်အလိုက်** ထည့်သွင်းရပါမည်။ စတုတ္ထတန်း(Grade4) **အောင်မြင်ပြီးအလယ်တန်းပညာဆက်လက်သင်ကြားခြင်းမရှိပါက“မူလတန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ”တွင်သာထည့်သွင်းရပါမည်။ အခြေခံပညာမူလတန်းပညာကိုသင်ယူပြီးဆုံးသင့်သည့်အရွယ်ကိုကျော်လွန်ပြီးဖြစ်သော်လည်းစာလုံးဝမတတ်ပါက“စာမတ တ်သူဦးရေ”တွင်သာဖြည့်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းအဆင့်စာတတ်မြောက်မှုနှုန်းများနေပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်

ဆိုသော် တစ်ချို့အိမ်ထောင်စုများသည် ဝင်ငွေနည်းသောကြောင့် အလယ်တန်းဆက်မတက်နိုင်တော့ဘဲ ကျောင်းထွက်အလုပ်လုပ်ကြပါသည်။

(ဆ-၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း
မူလတန်း	၁၂	၁၂	၂၄
အလယ်တန်း	၁	၄	၅
အထက်တန်း		၃	၃
တက္ကသိုလ်/ကောလိပ်			

ရင်းမြစ် ... (၁) **ကျောင်းဝင်စာရင်း၊** (၂) **ဆယ်အိမ်မှူးများ။**

မှတ်ချက်။ ။ ဤဇယားကိုဖြည့်သွင်းရာတွင် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အသိအမှတ်ပြု ထားသောစာသင်ကျောင်းများ၊ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်များတွင် ပညာတက်ရောက်နေသူများကိုသာ ဖြည့်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။

၄င်းအပြင် "ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး" ကိုသင်ယူဆည်းပူးနေသောကျောင်းသူ/သားများကိုအခြေခံပညာဦးစီးဌာနမှသတ်မှတ်ထားသောပညာရေးစနစ်/အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီသတ်မှတ်ဖြည့်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်ရှိပညာသင်ကြားနေသော ကျောင်းသား/သူ နည်းရခြင်းမှာ မိဘများသည် စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲကြောင့် ပညာရေးကိုဦးစားမပေးနိုင်ကြပါ။ စာသင်ကျောင်းနှင့် ကျေးရွာကွာဝေးခြင်း၊ မိဘများ၏ စာပေဗဟုသုတနည်းခြင်းကြောင့်ငင်း ကျောင်းတက်ရောက်မှုကျဆင်းရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(ဆ-၃) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	ကျောင်းအဆင့်
က။ကျောင်းအဆင့်	မူလတန်း☐မူလွန်☐အလယ်တန်း(ခွဲ) ☐အလယ်တန်း☐ အထက်တန်း(ခွဲ) ☑အထက်တန်း☐
ခ။ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)	၀မှ၁မိုင်☑၁မိုင်မှ၃မိုင်☐၁၅မိုင်မှ၂၀မိုင်☐၂၀မိုင်အထက်☐
ဂ။သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ခြေလျင်☑စက်ဘီး☐ဆိုင်ကယ်☐ကား☐
ဃ။စာသင်ကျောင်း၏စုစုပေါင်းကြမ်းခင်းဧရိယာ (စတုရန်းပေ)*	
င။အမိုး၊နံရံ၊အခင်းအရည်အသွေး	ကောင်း☐သင့်☑ညံ့☐
စ။ကျောင်းသုံးပရိဘောဂလုံလောက်မှု	လုံလောက်မှုရှိသည်☐မလုံလောက်ပါ☑

အကြောင်းအရာ	ကျောင်းအဆင့်		
ဆ။ကျောင်းအိမ်သာအခြေအနေ	ကောင်း□သင့်☑ညံ့□မရှိ□		
ဈ။ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု	တိုက်ကျွေးမှုရှိသည်□တိုက်ကျွေးမှုမရှိပါ☑		
ဇ။ကျောင်းဆရာ/မဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်		၁၃	၁၃
ကျေးရွာခန့်			

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

မှတ်ချက်။။ကျေးရွာတွင်စာသင်ကျောင်းမရှိပါက(က၊ခ၊ဂ)ကိုသာဖြေဆိုရပါမည်။ စာသင်ကျောင်း၏စုစုပေါင်းကြမ်းခင်းဧရိယာ (စတုရန်းပေ = အလျား × အနံ) သည်စာသင်ကျောင်းတစ်ကျောင်းအတွင်းရှိကျောင်းအဆောက်အဦအားလုံး၏ စုစုပေါင်းဧရိယာကိုဆိုလိုသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂလုံလောက်မှုနည်းပြီး အိမ်သာလုံခြုံမှုရှိပါသည်။ ကျောင်းဆရာမဦးရေမှာ အစိုးရခန့်(၁၃)ဦးသာရှိသည်။

(ဆ-၄) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မရရှိနိုင်မှု	လုံလောက်☑မလုံလောက်□
တပည့် - ဆရာအချိုး	၄၀: ၁အောက်□၄၀: ၁အထက်☑
မူလတန်းပညာကျောင်းထွက်နှုန်း	မရှိ□နည်း□လတ်☑များ□
မသန်စွမ်းသူများအတွက်ပညာရေးအထူးအစီအစဉ်	ရှိ□မရှိ☑
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	လုံလောက်□မလုံလောက်☑
ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက်ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု	မြင့်□အသင့်အတင့်☑
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာပစ္စည်းများလက်လှမ်းမီမှု	မရှိ☑နည်း□
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	ကောင်း☑သင့်□ညံ့□
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ပျက်စီးခြင်း	မရှိ☑နည်း□လတ်□များ□

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မူလတန်းကျောင်းတွင် ကျောင်းဆရာမလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ဆရာ/တပည့်အချိုးမှာ ၄၀:၁အထက်တွင် ရှိပါသည်။ မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်းများနေပါသည်။ ကျောင်းသုံးစာရေးကိရိယာနှင့် အားကစားဆိုင်ရာပစ္စည်းများလည်း လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ အချို့အိမ်ထောင်စုများသည် မိသားစုစားဝတ်နေရေးမပြေလည်မှုကြောင့် မိမိကလေးများအား ကျောင်းထုတ်ကာလုပ်ငန်းခွင်သို့ဝင်ရောက်စေပြီး မိသားစုစီးပွားရေးကို ဝိုင်းဝန်းကူညီဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။ မိဘဆရာအသင်း၏လုပ်ဆောင်မှုများလည်း အတော်အသင့်ကောင်းမွန်ပါသည်။

(ဇ) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

(ဇ-၁) အဖြစ်များသောရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသောရောဂါများ

စဉ်	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု

စဉ်	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု		
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောဖြစ်ခြင်း	မြင့်☐	နိမ့်☑	မရှိ☐
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး	မြင့်☐	နိမ့်☐	မရှိ☑
၃	ငှက်ဖျား	မြင့်☐	နိမ့်☑	မရှိ☐
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်းကူးစက်ရောဂါ	မြင့်☐	နိမ့်☑	မရှိ☐
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့်ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ	မြင့်☐	နိမ့်☐	မရှိ☑
၆	တီဘီ	မြင့်☐	နိမ့်☐	မရှိ☑
၇	ဆီးချို	မြင☐	နိမ့်☐	မရှိ☑
၈	သွေးတိုး	မြင့်☐	နိမ့်☑	မရှိ☐
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊စီ)	မြင့်☐	နိမ့်☐	မရှိ☑
၁၀	အာဟာရချို့တဲ့မှု	မြင့်☐	နိမ့်☐	မရှိ☑
၁၁	အခြားကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ	မြင့်☐	နိမ့်☐	မရှိ☑

ရင်းမြစ် ... (၁) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း** - **ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု** (၂) **ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွာတွင်မိုးဦးရာသီအစ၌ ဝမ်းလျှောရောဂနှင့် ငှက်ဖျားရောဂါအနည်းငယ်ခံစားရပါသည်။ ရာသီဥတုကူးပြောင်းချိန်တွင် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းရောဂါများလည်းဖြစ်ပွားပါသည်။ ဥပမာ-နှာစေး၊ ချောင်းဆိုး နှင့် အခြားရောဂါများဖြစ်ပွားပါသည်။

(ဇ-၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း(ရှိ၊မရှိအမှန်ခြစ်ရန်)	ရှိ	မရှိ
၁	အဆုတ်ရောဂါ	Â	
၂	ဆုံဆို့၊ကြက်ညှာ၊မေးခိုင်နှင့်အသည်းရောင်အသားဝါ	Â	
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	Â	
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကာလအတွင်း)	Â	
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	Â	
၆	အခြားစုပေါင်း**ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု**	Â	
၇	အာဟာရမှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြင့်၊အလေးချိန်၊လက်မောင်းပတ်)	Â	
၈	အာဟာရပညာပေးအစီအစဉ်	Â	

ရင်းမြစ် ... (၁) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း** - **ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု၊** (၂) **ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင် ကာကွယ်ဆေးများပုံမှန်ထိုးနှံပေးပါသည်။ (၃)လတစ်ကြိမ်၊ (၆)လတစ်ကြိမ်ထိုးပေးပါသည်။ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနမှချထားပေးသော ကာကွယ်ဆေးတိုင်းထိုးနှံပေးပါသည်။

(ဇ-၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု	ခရီးအကွာအဝေး (မိုင်)	အခန်း/ကုတင်လုံလောက်မှု
ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ဌာနခွဲ	၀မှ၁မိုင်☑၁မိုင်မှ၃မိုင်☐ ၃မိုင်မှ၅မိုင်☐၅မိုင်မှ၁၀မိုင်☐ ၁၀မိုင်အထက်☐	ရှိ☑ မရှိ☐
တိုက်နယ်ဆေးရုံ	၀မှ၁မိုင်☐၁မိုင်မှ၃မိုင်☑ ၃မိုင်မှ၅မိုင်☐၅မိုင်မှ၁၀မိုင်☐ ၁၀မိုင်အထက်☐	ရှိ☑ မရှိ☐
မြို့နယ်ဆေးရုံ	၀မှ၁မိုင်☐၁မိုင်မှ၃မိုင်☐ ၃မိုင်မှ၅မိုင်☐၅မိုင်မှ၁၀မိုင်☑ ၁၀မိုင်အထက်☐	ရှိ☑ မရှိ☐
ဆေးဆိုင်	ရွာတွင် (သို့မဟုတ်) ရွာအနီးအနားတွင်ဆေးဆိုင်ရှိသည်☐ ရွာတွင် (သို့မဟုတ်) ရွာအနီးအနားတွင်ဆေးဆိုင်မရှိပါ☑	ဆေးဆိုင်တွင်ဆေးဝါးများကိုစနစ်တကျသိုလှောင်ထားသည်☐ ဆေးဆိုင်တွင်ဆေးဝါးများကိုစနစ်တကျသိုလှောင်ထားခြင်းမရှိပါ☐

ရင်းမြစ် ... (၁) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း** - **ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု၊** (၂) **ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်မတို့ကျေးရွာတွင် ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့မှာ ဝန်ဆောင်မှုအားကောင်းပါသည်။ သို့သော်လည်း ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်သည့်ပစ္စည်းများလုံလောက်မှုမရှိပါ။ မြို့နှင့်အလှမ်းကွာဝေးသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်ဆေးဆိုင်ရှိသော်လည်း လျှပ်စစ်မီးမရရှိသည့်အတွက် ဆေးဝါးများကို စနစ်တကျသိုလှောင်ထားခြင်းမရှိပါ။

(ဈ) ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဈ-၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အသုံးပြုသောအိမ်ထောင်စု	သောက်သုံးရေအရည်အသွေး စမ်းသပ် စစ်ဆေးထားမှု (စနစ်တကျ စမ်းသပ်စစ်ဆေး ထားမှု ရှိပါက "ရှိ"၊ မရှိပါက "မရှိ")	ရေ အရည်အသွေး (သောက်သုံးရေ အရည်အသွေး စမ်းသပ်စစ်ဆေးထားမှုတွင် "ရှိ" ဟု ဖြေ ဆိုထားပါက ဖြေဆိုရန်။ "မရှိ" ဟု ဖြေဆိုထား ပါက ဖြေရန်မလို)	သောက်သုံးရေ ရရှိနိုင်မှုနှင့် လုံလောက် မှု အခြေအနေ (ရာသီမရွေး ရပါက နွေ၊ မိုးနှင့် ဆောင်း ရာသီသုံးမျိုးလုံးကို ရွေးပေးပါရန်)
ရေတွင်း		ရှိ☐ မရှိ☐	ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐	နွေ ☐ မိုး ☐ ဆောင်း ☐

ရေရရှိနိုင်မှု	အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စု	သောက်သုံးရေ အရည်အသွေး စမ်းသပ် စစ်ဆေးထားမှု (စနစ်တကျ စမ်းသပ် စစ်ဆေး ထားမှု ရှိပါက "ရှိ"၊ မရှိပါက "မရှိ")	ရေ အရည်အသွေး (သောက်သုံးရေ အရည် အသွေး စမ်းသပ်စစ်ဆေး ထားမှုတွင် "ရှိ" ဟု ဖြေ ဆို ထားပါက ဖြေဆိုရန်။ "မရှိ" ဟု ဖြေဆိုထား ပါက ဖြေရန်မလို)	သောက်သုံးရေ ရရှိ နိုင်မှုနှင့် လုံလောက် မှု အခြေအနေ (ရာသီမရွေး ရပါက နွေ၊ မိုးနှင့် ဆောင်း ရာသီသုံးမျိုးလုံးကို ရွေးပေးပါရန်)
အဝီစိတွင်း/ စက်တပ်		ရှိ☐ မရှိ☐	ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐	နွေ ☐ မိုး ☐ ဆောင်း ☐
အဝီစိတွင်း/ တုံကင်		ရှိ☐ မရှိ☐	ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐	နွေ ☐ မိုး ☐ ဆောင်း ☐
မိုးရေ သိုလှောင်ကန်		ရှိ☐ မရှိ☐	ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐	နွေ ☐ မိုး ☐ ဆောင်း ☐
မြစ်/ချောင်းရေ	၁၀၀	ရှိ☐ မရှိ☑	ကောင်း☐ သင့်☑ ညံ့☐	နွေ ☑ မိုး ☑ ဆောင်း ☑
ရေကန်		ရှိ☐ မရှိ☐	ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐	နွေ ☐ မိုး ☐ ဆောင်း ☐
စိမ့်စမ်းရေ		ရှိ☐ မရှိ☐	ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐	နွေ ☐ မိုး ☐ ဆောင်း ☐

ရင်းမြစ်... (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု**၊ (၂) **ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု**၊ (၃) **ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ**။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်တိုင်းရေတွင်းရှိပြီး မြစ်ချောင်းနှင့်နီးသဖြင့် ရေရရှိမှုအဆင်ပြေကြပါ သည်။

(ဈ-၂) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့်အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာအမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်ထောင်စု
သန့်ရှင်းသောယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲမှု	
ရေဆွဲအိမ်သာ	
ရေလောင်း/ယင်လုံအိမ်သာ	၁၀၀
မသန့်ရှင်းသောယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲမှု	
တွင်း/ဇလားအိမ်သာ	

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်ထောင်စု
တွင်းမရှိအိမ်သာ	
အိမ်သာမရှိ	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။။ ကျွန်မတို့အိနိုင်းကျေးရွာတွင် အိမ်တိုင်းနီးပါးသန့်ရှင်းသော ရေလောင်းယင်လုံအိမ်သာကိုသာ အသုံးပြုကြပါသည်။

(ည) ကျား – မရေးရာ

ဇယား (၃၉) ကျား – မရေးရာ

စဉ်	ကျေးရွာ၏လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးစေရေးအတွက်အမျိုးသမီးများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင့်သောအချက်များ	ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲတွင်တက်ရောက်သူများ မှမှန်သည်ဟုယူဆသောတစ်ခုကိုရွေးပေးပါရန်	
၁	ကျေးရွာစီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်တွင်အမျိုးသမီးများတက်ကြွစွာပါဝင်မှု/ခေါင်းဆောင်မှု	ရှိ☐	မရှိ☑
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့်အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများတက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	ရှိ☑	မရှိ☐
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်းကျေးရွာအတွင်းရှိမိန်းကလေးများ/ အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ်အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ	ရှိ☐	မရှိ☑
၄	အမျိုးသမီးရေးရာအကြမ်းဖက်မှုများအတွက်ဥပဒေနှင့်တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက်လူထု၏အသိအမြင်ရှိမှု	ရှိ☐	မရှိ☑
၅	အမျိုးသမီးများသတင်းအချက်အလက်နှင့်သင်တန်းများလက်လှမ်းမီမှု (ဥပမာ- စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ တိုးချဲ့ပညာပေးဝန်ဆောင်မှုများ၊အိမ်တွင်းမှုသက်မွေးသင်တန်းများ၊ဘေးအန္တရာယ်ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုနှင့်အသိအမြင်မြှင့်တင်ခြင်းများ)	ရှိ☐	မရှိ☑
၆	အမျိုးသမီးများ၏ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများလက်လှမ်းမီမှု	ရှိ☐	မရှိ☑
၇	စိုက်ပျိုးရေးနှင့်စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သောကဏ္ဍများတွင်အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးများအတွက်တူညီသောအလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း များ	ရှိ☐	မရှိ☑
၈	အိမ်ထောင်စု (သို့) ကျေးရွာထက်ကျော်လွန်၍ အမျိုးသမီးများ၏ ဦးဆောင်လှုပ်ရှားမှု	ရှိ☐	မရှိ☑

ရင်းမြစ် (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခင်း- ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊အမျိုးသမီးအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်း စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီးများမှာ ရှေးယခင်ကတည်းကဖြင့် ပါဝင်ခွင့်/ခေါင်းဆောင်ခွင့်မရှိကြပေ။ သို့ရာတွင်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြပါသည်။

(၄) အခြေခံအဆောက်အဦများအခြေအနေ

(၄-၁) ကျေးရွာ၏လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်းအမျိုးအစား	အမျိုးအစား	အရည်အသွေး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု	လမ်းအရှည် (မိုင်)	ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် ပျက်စီးမှုရှိပါက ဖော်ပြရန်
ရွာတွင်းလမ်း	၁☑၂☐၃☐ ၄☐၅☐	ကောင်း☐ သင့်☐ညံ့☑	ဖြေမှာနှစ်☐ ၂နှစ်မှ၅နှစ်☐ ၅နှစ်အထက်☑	ပွင့်လင်းရာသီ☐ တစ်နှစ်ပတ်လုံး☑	၀-၁မိုင်☑ ၁-၅မိုင်☐ ၅-၁၀မိုင်☐ ၁၀မိုင်အထက်☐	ရှိ☑ မရှိ☐
ချဉ်းကပ်လမ်း	၁☑၂☐၃☐ ၄☐၅☐	ကောင်း☐ သင့်☐ညံ့☑	ဖြေမှာနှစ်☐ ၂နှစ်မှ၅နှစ်☐ ၅နှစ်အထက်☑	ပွင့်လင်းရာသီ☐ တစ်နှစ်ပတ်လုံး☑	၀-၁မိုင်☑ ၁-၅မိုင်☐ ၅-၁၀မိုင်☐ ၁၀မိုင်အထက်☐	ရှိ☑ မရှိ☐
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁☐၂☐၃☐ ၄☐၅☐	ကောင်း☐ သင့်☐ညံ့☐	ဖြေမှာနှစ်☐ ၂နှစ်မှ၅နှစ်☐ ၅နှစ်အထက်☐	ပွင့်လင်းရာသီ☐ တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐	၀-၁မိုင်☐ ၁-၅မိုင်☐ ၅-၁၀မိုင်☐ ၁၀မိုင်အထက်☐	ရှိ☐ မရှိ☐
ကုန်ထုတ်လမ်း	၁☐၂☐၃☐ ၄☐၅☐	ကောင်း☐ သင့်☐ညံ့☐	ဖြေမှာနှစ်☐ ၂နှစ်မှ၅နှစ်☐ ၅နှစ်အထက်☐	ပွင့်လင်းရာသီ☐ တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐	၀-၁မိုင်☐ ၁-၅မိုင်☐ ၅-၁၀မိုင်☐ ၁၀မိုင်အထက်☐	ရှိ☐ မရှိ☐

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

မှတ်ချက်။။။မြေသားလမ်း - ၁၊ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ကျောက်ချောလမ်း - ၃၊ကွန်ကရစ်လမ်း - ၄၊ကတ္တရာလမ်း - ၅

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွာတွင်းလမ်းမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံးအသုံးပြုသွားလာနေရသည်။

(၄-၂) ကျေးရွာ၏တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

တံတားအမျိုးအစား	အရွယ်အစား (အလျား၊အနံ၊အမြင့်)	အရည်အသွေး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု	ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် ပျက်စီးမှုရှိပါက ဖော်ပြရန်
ဆိပ်ခံတံတား		ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐	ဖြေမှာနှစ်☐ ၂နှစ်မှ၅နှစ်☐ ၅နှစ်အထက်☐	ပွင့်လင်းရာသီ☐ တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐	ရှိ☐ မရှိ☐
ကွန်ကရစ်တံတား		ကောင်း☐ သင့်☐	ဖြေမှာနှစ်☐ ၂နှစ်မှ၅နှစ်☐	ပွင့်လင်းရာသီ☐ တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐	ရှိ☐ မရှိ☐

တံတားအမျိုးအစား	အရွယ်အစား (အလျား၊အနံ၊အမြင့်)	အရည်အသွေး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု	ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် ပျက်စီးမှုရှိပါက ဖော်ပြရန်
		ညံ့□	၅နှစ်အထက်□		
သစ်သားတံတား		ကောင်း□ သင့်□ ညံ့☑	ဖြေမှာနှစ်□ ၂နှစ်မှ၅နှစ်□ ၅နှစ်အထက်☑	ပွင့်လင်းရာသီ□ တစ်နှစ်ပတ်လုံး☑	ရှိ☑ မရှိ□
ကြိုးတံတား		ကောင်း□ သင့်□ ညံ့□	ဖြေမှာနှစ်□ ၂နှစ်မှ၅နှစ်□ ၅နှစ်အထက်□	ပွင့်လင်းရာသီ□ တစ်နှစ်ပတ်လုံး□	ရှိ□ မရှိ□
ဝါးတံတား		ကောင်း□ သင့်□ ညံ့□	ဖြေမှာနှစ်□ ၂နှစ်မှ၅နှစ်□ ၅နှစ်အထက်□	ပွင့်လင်းရာသီ□ တစ်နှစ်ပတ်လုံး□	ရှိ□ မရှိ□
ရေပြွန်		ကောင်း□ သင့်□ ညံ့□	ဖြေမှာနှစ်□ ၂နှစ်မှ၅နှစ်□ ၅နှစ်အထက်□	ပွင့်လင်းရာသီ□ တစ်နှစ်ပတ်လုံး□	ရှိ□ မရှိ□
ရေကျော်		ကောင်း□ သင့်□ ညံ့□	ဖြေမှာနှစ်□ ၂နှစ်မှ၅နှစ်□ ၅နှစ်အထက်□	ပွင့်လင်းရာသီ□ တစ်နှစ်ပတ်လုံး□	ရှိ□ မရှိ□

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၄-၃) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး (အသုံးမပြုပါက အကွာအဝေး (မိုင်) အကွက်အောက်ရှိ အသုံးမပြုပါ အကွက်တွင်✓ခြစ်ပါ)။

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ်အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု
မြစ်ကြောင်း	၀မှ၁၀မိုင်□ ၁၁မှ၂၀မိုင်□ ၂၁မှ၅၀မိုင်□ ၅၀မိုင်အထက်□ အသုံးမပြုပါ□	၁□၂□၃□	ပွင့်လင်းရာသီ□တစ်နှစ်ပတ်လုံး□
ပင်လယ်ရေကြောင်း	၀မှ၁၀မိုင်□ ၁၁မှ၂၀မိုင်□ ၂၁မှ၅၀မိုင်□ ၅၀မိုင်အထက်□ အသုံးမပြုပါ□	၁□၂□၃□	ပွင့်လင်းရာသီ□တစ်နှစ်ပတ်လုံး□

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ်အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု
အခြား (ချောင်း၊မြောင်း၊ အင်း၊အိုင်)	၀မှ၁၀မိုင်☐ ၁၁မှ၂၀မိုင်☐ ၂၁မှ၅၀မိုင်☐ ၅၀မိုင်အထက်☐ အသုံးမပြုပါ☐	၁☐၂☐၃☐	ပွင့်လင်းရာသီ☐တစ်နှစ်ပတ်လုံး☐

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

မှတ်ချက်။၁ – လှေ၊သမ္ဘာန်၊၂ - စက်လှေ၊၃ - သဘော်၁။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။

(၄-၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုးအစား	လှေ၊ သမ္ဘာန်	စက် လှေ	စက် ဘီး	မော်တော် ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီး ဆိုင်ကယ်	ထော် လာကျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်			၁၁	၉၅		၃	၁၈		၆

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်မတို့အနီးကျေးရွာတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်အဖြစ်ကား၊ထော်လာကျီ၊ ဆိုင်ကယ်တို့ကိုအသုံးပြုကြပါသည်။ ကား၊ ထော်လာကျီများကို ကုန်ပစ္စည်းများတင်ပို့ရာတွင် အသုံးပြုပြီးဆိုင်ကယ်များကို ရွာတွင်းသွားလာရာတွင် အသုံးပြုကြပါသည်။

(၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှုအခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ်	အခက်အခဲ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း	၁၀၀		ကောင်း☐သင့်☑သည့်☐မဖြေဆို☐	ရှိ☑မရှိ☐
ဆိုလာစနစ်			ကောင်း☐သင့်☐သည့်☐မဖြေဆို☐	ရှိ☐မရှိ☐
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်			ကောင်း☐သင့်☐သည့်☐မဖြေဆို☐	ရှိ☐မရှိ☐
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်			ကောင်း☐သင့်☐သည့်☐မဖြေဆို☐	ရှိ☐မရှိ☐
လေစွမ်းအင်			ကောင်း☐သင့်☐သည့်☐မဖြေဆို☐	ရှိ☐မရှိ☐
ဇီဝလောင်စာ			ကောင်း☐သင့်☐သည့်☐မဖြေဆို☐	ရှိ☐မရှိ☐
အမျိုးအမည်ခွဲခြားဖော်ပြခြင်း မပြုနိုင်သောလျှပ်စစ်ဓာတ်အား ပေးစနစ်			ကောင်း☐သင့်☐သည့်☐မဖြေဆို☐	ရှိ☐မရှိ☐
လျှပ်စစ်မီးအသုံးမပြုနိုင်သော			☒	☒

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးရရှိပြီး အသုံးပြုရအဆင်ပြေပါသည်။

(၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာအခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း	အင်တာနက်လက်လှမ်းမီသည့်အိမ်ထောင်စု
အရေအတွက်	၂၉၁		၄၂	၂၁	၁၀၀

ရင်းမြစ်... အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ IT ဆိုရှယ်မီဒီယာခေတ်မှာတော့ ဖုန်းသုံးစွဲသူအများအပြားရှိပြီး အင်တာနက်လိုင်းကောင်းမွန်ပါသည်။

(၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ

ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာများ	ဝန်ဆောင်မှု
လူငယ်များ အနားယူ အပန်းဖြေရန် နေရာများပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများရှိခြင်း	ရှိ ☐ မရှိ ☐ မဖြေဆိုပါ☑
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	ကောင်း☐ သင့်☑ ညံ့☐ မဖြေဆိုပါ☐
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	ကောင်း☑ သင့်☐ ညံ့☐ မဖြေဆိုပါ☐
အားကစားနှင့်ကာယလေ့ကျင့်ခန်းများပြုလုပ်ရန်နေရာ နှင့် အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ ရှိခြင်း	ကောင်း☐ သင့်☐ ညံ့☐ မဖြေဆိုပါ☑
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	ကောင်း☑ သင့်☐ ညံ့☐ မဖြေဆိုပါ☐
ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံများနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းတွင်ပါဝင်မှု	မရှိ ☐ နည်း☐ များ☑
စိတ်ဝင်စားရာများကို မိမိကိုယ်တိုင် လေ့လာသင်ယူနိုင်မည့် နေရာများ၊လူငယ်ရိပ်သာများ၊စာကြည့်တိုက်များစသည်တို့တွင်ဝင်ရောက်လေ့လာသင်ယူနိုင်ခြင်း	ရှိ ☐ မရှိ☐ မဖြေဆိုပါ☑

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လူငယ်များသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း၊ လူမှုရေးဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ အားကစားနှင့် ကာယလေ့ကျင့်ခန်းများပြုလုပ်ရန်နေရာနှင့် အထောက်အကူပစ္စည်းများမရှိပါ။ မိမိတို့၏ရိုးရာစာပေများကို နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်တွင် သင်ကြားပေးလျှက်ရှိပါသည်။ ရိုးရာဓလေ့များထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်မှုများလည်းရှိပါသည်။ သင်ယူလေ့လာနိုင်ရန် စိတ်ဝင်စားစရာများနေရာ၊ စာကြည့်တိုက်များရှိပါသည်။

(၈၁) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအခြေအနေ

(၈၁-၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအားလက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ဝန်ဆောင်မှုအထောက်အကူများအားလက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ကျား	မ
တယ်လီဖုန်းလိုင်း၊တယ်လီဖုန်းတာဝါတိုင်များ၊ ကြေးနန်းလိုင်း၊အင်တာနက်လိုင်း၊ရုပ်မြင်သံကြား လိုင်း ရေဒီယိုလိုင်းစသောဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေခြင်းဆိုင်ရာအထောက်အကူ ပြုအဆောက်အဦများရှိခြင်းနှင့်လက်လှမ်းမီခြင်း	ရှိ□မရှိ☑မဖြေဆိုပါ□	ရှိ☑မရှိ□မဖြေဆိုပါ□
အာမခံလုပ်ငန်းများ၏ဝန်ဆောင်မှုများကိုရရှိနိုင်ခြင်း	ရှိ□မရှိ☑မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□မရှိ☑မဖြေဆိုပါ□
လူထုအခြေပြုသဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးအစီအစဉ်	ရှိ□မရှိ☑မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□မရ☑မဖြေဆိုပါ□
ဆိုင်ကလုန်း (သို့) အရေးပေါ်အခြေအနေအကာအကွယ်များနှင့်လက်လှမ်းမီခြင်း	ရှိ□မရှိ☑မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□မရှိ☑မဖြေဆိုပါ□
မှုခင်းများကာကွယ်တားဆီးလျော့ချရေးအတွက် ရဲဘက်ဆိုင်ရာများမှဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း	ရှိ□မရှိ☑မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□မရှိ☑မဖြေဆိုပါ□
မီးဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများနှင့်လက်လှမ်းမီခြင်း	ရှိ□မရှိ☑မဖြေဆိုပါ□	ရှိ□မရှိ☑မဖြေဆိုပါ□

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကို အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲလျက်ရှိပါသည်။ ကြိုတင်ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးထားသော အဖွဲ့အစည်းများမရှိပါ။

(၈၁-၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုအခြေအနေ

မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
	စိုးရိမ်ရသည် □	စိုးရိမ်ရသည် □	စိုးရိမ်ရသည် □	စိုးရိမ်ရသည် □

မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု	လူကုန်ကူးမှု		ခိုးမှု		မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု		အကြမ်းဖက်မှု	
	သာမန်	☐	သာမန်	☑	သာမန်	☑	သာမန်	☐
	မရှိ	☑	မရှိ	☐	မရှိ	☐	မရှိ	☑

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စက်ဘီးခိုးမှု၊ အစားခြောက်ခိုးမှုစသည့်ဖြစ်စဉ်များ အနည်းငယ်ရှိပါသည်။ မူးယစ်ဆေးဝါးများ အလွယ်တကူဝယ်ယူသုံးစွဲနိုင်သောကြောင့် မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုအနည်းငယ်ရှိပါသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့်အမျိုးသမီးများအား အကြမ်းဖက်မှုများမရှိပါ။

ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာတည်ဆောက်မှုအခြေပြဇယား(အီနိုင်းကျေးရွာ)

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ	ဖြေရှင်းမည့် နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
၁။	• ရွာတွင်းလမ်းမှာ သွားလာရခက်ခဲခြင်း	• မြေသားလမ်းဖြစ်ခြင်း၊ • မိုးရွာသောအခါချို့ခွက်များပေါများခြင်း၊ • ရေများဝပ်ခြင်း ၊ • ရှုံ့ဗွက်များနှင့်ပြည့်နှက် ခြင်း	• ဖြုံး၊ကျောက်များရရှိနိုင်ခြင်း၊ • လုပ်အားဖြင့် ပါဝင်အားဖြည့်နိုင်ခြင်း • ကျေးလက်လမ်းဦးစီးဌာနရှိခြင်း	• ငွေကြေးမတတ်နိုင်ခြင်း ၊ • နည်းပညာအားနည်းခြင်း	• လမ်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်အတွက်ရပ်မိရပ်ဖများဆွေးနွေးတိုင်ပင်ညှိနှိုင်းခြင်း • ကျေးလက်လမ်းဦးစီးနှင့် ချိတ်ဆက်၍မြေသားလမ်းမှကွန်ကရစ်လမ်းခင်းခြင်း	• ရွာတွင်းလမ်းပြုပြင်တည်ဆောက်ခြင်း • မြေသားလမ်းမှကွန်ကရစ်လမ်းခင်းခြင်း
၂။	ရေမလုံလောက်ခြင်း	• နွေရာသီတွင်ရေရှားခြင်း • ရေပိုက်များမိုးရာသီတွင်ကျွံ၊နွားများနင်းသွားလာမှုကြောင့် ပျက်စီးရခြင်း	• လုပ်အားဖြင့်ပါဝင်နိုင်ခြင်း • ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့များရှိခြင်း	• ငွေကြေးမတတ်နိုင်ခြင်း	• ရပ်မိရပ်ဖများပူးပေါင်းညှိနှိုင်း၍ဆရိပ်ကိုများလဲလှယ်နိုင်ရန် ဆောင် ရွက်ခြင်း	• ရေပိုက်များလဲလှယ်ခြင်းလုပ်ငန်း

၃။	• သီးနှံအထွက်နှုန်း နည်းပါးခြင်းနှင့် ရောဂါပိုးကျရောက်ခြင်း	• နည်းပညာ ဗဟုသုတ အားနည်းခြင်း	• သင်ယူလိုစိတ်ရှိခြင်း	• အသိပညာဗဟုသုတ အားနည်းခြင်း	• စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီးနည်းပညာ ပေးသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ရန်	• စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ ပေးသင်တန်းဖွင့်လှစ်ခြင်း
၄။	• အလုပ်အကိုင်အခွင့် အလမ်းရှားပါးခြင်း	• နည်းပညာ ဗဟုသုတ အားနည်းခြင်း	• လုပ်အားဖြင့် ပါဝင် အားဖြည့်နိုင်ခြင်း • ကျေးလက်လမ်းဦးစီး ဌာနရှိခြင်း	• အသိပညာဗဟုသုတ အားနည်းခြင်း • ငွေကြေးမတတ်နိုင်ခြင်း ၊	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီးနည်းပညာ ပေးသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ရန်	• အပ်ချုပ်စက်သင်တန်း ဖွင့်လှစ်လိုခြင်း
၅။	• စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူ ရေးလုပ်ငန်းများဆောင် ရွက်ရန်လိုအပ်သည့် အချိန်တွင်ချေးငွေများ မရရှိခြင်း	• ပုံစံ(၇)မရှိခြင်း အစုအဖွဲ့ဖြင့် ချေးသော အလေ့အကျင့်များရွာတွင် မရှိခြင်း	• ပဂ္ဂလိကဘဏ်များ ရှိ ခြင်း • အစိုးရဘဏ်များရှိခြင်း • ကျေးလက်ဦးစီးဌာန ရှိခြင်း	• မြို့နှင့်အလှမ်းဝေးခြင်း	• ချေးငွေများ ရရှိရန် သက်ဆိုင် သည့်ဌာနများနှင့်ချိတ်ဆက် ရန် • ကျေးရွာတွင်းကော်မတီဖွဲ့ စည်း၍အုပ်စုဖွဲ့၍ ချေးသော အလေ့အကျင့်များပြုလုပ်ရန်	• ချေးငွေရရှိနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း